

**T.C.**  
**HALIÇ ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**  
**TÜRK MÜZİĞİ ANASANATDALI**

**KANUNÎ VECİHE DARYAL'IN**  
**SAZ ESERİ İCRASININ ÖZELLİKLERİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Hazırlayan**  
**DİDEM TAŞKIN**

**Tez Danışmanı**  
**Prof. EROL DERAN**

**Eylül 2008**  
**İSTANBUL**

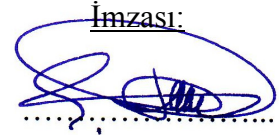
**T.C.**  
**HALIÇ ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Türk Musikisi programı yüksek lisans öğrencisi Sevda SEVER tarafından hazırlanan “**Kanuni Vecihe Daryal’ın Saz Eseri İcrasının Özellikleri**” adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Sınav Tarihi: 09.10.2008

(Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu):

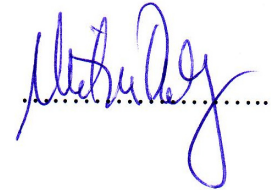
Jüri Üyesi: Prof. Erol Deran  
(Danışman-H.Ü. Öğr. Üyesi)

İmzası:  


Jüri Üyesi: Prof. Mutlu TORUN  
(H.Ü. Öğr. Üyesi)



Jüri Üyesi Prof. Dr. Metin BALAY  
(Yeditepe Üniv. Öğr. Üyesi)



# İÇİNDEKİLER

<b>ÖNSÖZ</b>	i
<b>ÖZET</b>	ii
<b>SUMMARY</b>	iii
<b>1. BÖLÜM. GİRİŞ</b>	1
<b>2. BÖLÜM. VECİHE DARYAL'IN YAŞADIĞI ÇAĞ VE ÇEVRESİ, HAYATI VE SANATI</b>	3
<b>3. BÖLÜM. İCRA NOTA FARKLILIKLARI</b>	6
<b>4. BÖLÜM. VECİHE DARYAL'IN KANUN İLE İCRA ETTİĞİ SAZ ESERLERİNİN YAZILI NOTA İLE KIYASLANMASI</b>	8
4.1. Evcârâ Saz Semaisi (Dilhayat Kalfa)	9
4.1.1. Analiz Tablosu-1	17
4.1.2. Eser İcrasının Analizi	18
4.1.3. Metronom Tablosu-1	19
4.1.4. Notlar	20
4.2. Acemaşiran Saz Semaisi (Tanbûrî Emin Ağa)	22
4.2.1. Analiz Tablosu-2	30
4.2.2. Eser İcrasının Analizi	31
4.2.3. Metronom Tablosu-2	32
4.3. Nişâburek Peşrevi (Nuri Halil Poyraz)	33
4.3.1. Analiz Tablosu-3	37
4.3.2. Eser İcrasının Analizi	38
4.3.3. Metronom Tablosu-3	39
4.3.4. Notlar	39
4.4. Acemaşiran Zeybek (Sedat Öztoprak)	40
4.4.1. Analiz Tablosu-4	44
4.4.2. Eser İcrasının Analizi	45
4.4.3. Metronom Tablosu-4	46
4.5. Nişâburek Longa (Sedat Öztoprak)	47
4.5.1. Analiz Tablosu-5	55
4.5.2. Eser İcrasının Analizi	56
4.5.3. Metronom Tablosu-5	57
4.5.4. Notlar	58

4.6. Sultâniyegâh Peşrevi (Refik Fersan)	59
4.6.1. Analiz Tablosu-6	64
4.6.2. Eser İcrasının Analizi	65
4.6.3. Metronom Tablosu-6	66
4.7. Hüseyinî Saz Semaisi (Ekrem Karadeniz)	67
4.7.1. Analiz Tablosu-7	74
4.7.2. Eser İcrasının Analizi	75
4.7.3. Metronom Tablosu-7	76
<b>5. BÖLÜM. GENEL ANALİZ TABLOSU VE SONUÇLARI</b>	77
5.1. Genel Analiz Tablosu	78
5.2. Genel Analiz Tablosunun Sonuçları	79
<b>SONUÇ VE ÖNERİLER</b>	81
<b>KAYNAKÇA</b>	83
<b>EKLER</b>	84
<b>ÖZGEÇMİŞ</b>	88

## KISALTMALAR

a.g.e: Adı geçen eser.

f (Forte): Gr.

fp (Fortepiano): Kuvvetli başlayıp birden hafife düřmek.

fz (Forzato): Kuvvetlendirerek.

mf (Mezzoforte): Orta gürlükte.

mp (Mezzopiano): Orta hafiflikte.

p (Piano): Hafif.

sfz (Sforzando): Kuvvetli.

rit. (Ritardando): Gecikerek.

D. T. : Didem Taşkın.

D. D. : Dört dörtlük.

## ÖNSÖZ

Türk Musıkîsindeki eserlerin günümüze kadar meşk usûlü yani usta-çırak ilişkisi ile icra edilmiş olması, Türk Musıkîsi ile Batı Müziği arasında mühim bir farkı ortaya çıkartmaktadır. Meşk sistemi, Türk Musıkîsinde nota ile icra arasında bazı farklılıkların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

İcracının ustalığı da göz önünde bulundurulduğunda, bu farklılıklar incelenmeye değer bir hal alır. Vecihe Daryal’da bu icracıların başında gelir. Bu çalışmada kanunî Vecihe Daryal’ın icra ettiği bazı saz eserlerindeki, icra nota farklılıkları analiz edilmiştir.

Eğitimim boyunca ve çalışmalarımın tümünde desteğini her zaman hissettiğim değerli danışman ve kanun hocam Sayın Prof. Erol Deran’a öncelikli teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarım sırasında bana yol gösteren sayın hocam Prof. Mutlu Torun’a, röportaj verdikleri için Sayın hocam Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca, Sayın Cüneyd Kosal’a, Sayın Ahmet Cennetoğlu’na ve çeşitli kaynaklara ulaşmamda yardımlarını esirgemeyen Sayın Mehmet Güntekin’e ve Sayın Tahir Aydoğdu’ya, Sayın Sezai Hiçyılmaz’a, engin bilgisinden yararlandığım ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli büyüğüm Sayın Eczacı Özcan Sever’e, arkadaşım ve meslekdaşım Sayın Gökhan Karçebaş’a, çalışmalarımın her anında yanımda olan tüm bilgi birikimini benimle paylaşan ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen arkadaşım ve meslekdaşım Sayın Sevda Sever’e, Sayın Başak Burcu Ceylan’a ve çok sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Didem TAŞKIN  
İstanbul 2008

T.C.  
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
TÜRK MÜZİĞİ ANASANAT DALI  
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KANUNÎ VECİHE DARYAL'IN SAZ ESERİ  
İCRASININ ÖZELLİKLERİ

Hazırlayan  
DİDEM TAŞKIN

Tez Danışmanı  
Prof. EROL DERAN

Eylül 2008

**ÖZET**

Yapılan bu çalışmanın amacı, Kanunî Vecihe Daryal'ın icra ettiği saz eserlerindeki icra nota farklılıklarını tespit etmek, çıkan farklılıkları inceleyerek, sanatkârın eser icrasının özelliklerini ortaya koymaktır.

Tüm bu bilgileri elde etmek için, birçok arşiv ve kütüphanede araştırmalar yapılarak, icra edilen saz eserleri kayıtlardan notaya alınmış ve icra ile orijinal nota arasındaki farklılıkları irdelenmiştir. Analiz sonuçları tablolar halinde sunulmuş ve yorumları yapılarak sonuçları değerlendirilmiştir. Kaynaklar belirtilerek çalışma sonlandırılmıştır.

T.C.  
HALIC UNIVERSITY  
SOCIAL SCIENCES INSTITUTE  
MAJORING IN ART OF TURKISH MUSIC  
GRADUATE THESIS

DESCRIMINATIVE FEATURES PERFORMANCE OF KANUNI  
VECIHE DARYAL

Prepared by  
DIDEM TASKIN

Counselor of thesis  
Prof. EROL DERAN

September 2008

**SUMMARY**

The aim of this study is to find the differences of Vecihe Deryal's works about how performing notes and analyse the differences and find the specialities of Daryal's performings.

To achieve all these information a lot of archives and libraries have been searched also, all the performed worked have been taken as notes and the original notes have been compared by performed notes to examine how Daryal has performed. Analysed results have represented as tableaus and their results is considered and commented. Study is terminated by denoting resources.



## 1. BÖLÜM

### GİRİŞ

Meşk kelime anlamı olarak “Bir örneği taklid etmek suretiyle öğrenmek veya öğretmek (temeşşuk=karşılıklı öğrenip öğretmek, birbirine meşk etmek).”<sup>1</sup> anlamına gelir. Geleneksel sanat eğitimi yöntemlerinden biri olan meşk, (örneğin hat sanatında da meşk edilir) Türk Musıkîsi’nin yüzyıllarca nesillere aktarımında rol oynamıştır.

*“Meşk; mesleğinde yetkinleşmiş, kendisinden önceki eserleri en doğru ve istenen şekilde icra ederek, kazandığı üslubu kendi eserlerine taşıyarak, ustalığını şüphe edilmeyecek şekle getirmiş bir üstadın, kabiliyetini, sabrını, ahlâkını ve sadakatini deneyerek inandığı, güvendiği bir ‘müptedi’ye musıkîyi aşılması, bilgisini ve tecrübesini eserler üzerinden aktarması; beş yüzyıl boyunca sadece meşkhanelerde ve tekkelerde değil, musıkînin öğretiminin ve icrasının yapıldığı tüm mekanlarda yaşamış; Türk Musıkîsinin öğretimini, icrasını ve intikalini -hiçbir yazılı dolayısıyla hatırlatıcı metin, nota ve kitâbî bir anlatım olmadan- gerçekleştirmiş temel bir yöntem, bir zincirdi.”*<sup>2</sup>

Meşkin Türk Musıkîsi için ne kadar önemli olduğunu, onun Türk Musıkîsi’nin temelinde durduğunu gösteren en önemli tarihi örnek Osmanlı’nın Batı kültürüyle etkileşiminde yaşanan olaylardır. Birbirinden uzak kültürler olan Osmanlı ve Batı kültürlerinin birbirleriyle gerçek anlamda etkileşmesi ve kültürel alışverişe başlamaları XVIII. yüzyıl sonu XIX. yüzyıl başıdır. Bu elbette musıkîyi de etkileyecektir.

Ses kaydı yapılan eserlerin notaları, 19. yüzyılın başlarından itibaren kullanılan batı notası ile yazılmaya başlandıktan sonra nota, teori ve icra arasındaki farklılıklar daha da belirgin bir hale gelmiştir.

*“Müziği müzik yapan eserin besteci tarafından düşünülmüş ya da bestelenmiş olması veya bir müzikal metne dönüştürülmüş olması demek değildir. O müziğin eyleme geçirilmiş olması gerekiyordu. Bir diğer deyişle bestecinin kendi yapıtı üzerindeki egemenliği mutlak değildi ve müzik bir bakıma her icrada yeniden üretiliyordu.”*<sup>3</sup>

<sup>1</sup> ÖZTUNA, Yılmaz; “Türk Musıkîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi”, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2000, s. 250.

<sup>2</sup> DELİCE, Serkan; “Klasik Türk Musıkîsinde Meşk Usûlü ve Üslup Edinimi”, Musıkîşinas, Bahar, 1999, İstanbul, s.73.

<sup>3</sup> BEHAR, Cem; “Aşk Olmayınca Meşk Olmaz” (Geleneksel Osmanlı/ Türk Müziğinde Öğretim Ve İntikal), YKY, İstanbul, 1998, s. 89.

Bu çalışmada XX. yüzyılda yaşamış, refakatte ve toplu icrada tavır ve üslûbuyla öne çıkan Kanunî Vecihe Daryal'ın eser icrası notaya alınarak, orijinal nota ile karşılaştırılmış ve icra nota farklılıkları tespit edilmiştir. Vecihe Daryal'ın çalmış olduğu saz eserlerinden çeşitli örneklemeler seçilmiştir (peşrev, saz semaisi, zeybek, longa). Bu eserlerin sıralaması ise, bestecilerin yaşadıkları dönemlere göre yapılmıştır.

Tablolar Microsoft Excel programı kullanılarak hazırlanmış, Türkçe ve dışındaki kelimelerin yazımlarında, Türk Dil Kurumunun yazım kurallarına uyulmuştur.

Sayfa düzeni için, T. C. Haliç Üniversitesi tez yazım kılavuzunda yazılı olan kurallara uyulmuştur.

İcracının kayıtları, Sony marka MHC-VX700AV model müzik setinde dinlenilerek notaya alınmıştır.

## 2. BÖLÜM

### VECİHE DARYAL'IN YAŞADIĞI ÇAĞ VE ÇEVRESİ, HAYATI VE SANATI

Vecihe Daryal, 17 Nisan 1908 yılında İstanbul'da doğmuştur. *“Kültürlü ve musikîye düşkün bir aile ortamında yetişmiş ve yedi yaşında iken aile dostları bestekâr Şevkî Bey'in yeğeni Nazire Hanım'dan kanun dersleri almaya başlamıştır. İki yıl sonra Nazire Hanım 'Ben küçüğe elimden geleni yaptım, bu kadar yetiştirebildim. Şimdi onu daha usta ellere teslim etmek gerek' diyerek dersi bırakmıştır.*

*Darülelhan'ın santur öğretmenlerinden Nevsal Hanım'ın aracılığı ile on yaşında Darülelhan'a kaydolmuş ve orada hocası Muazzez Hanımla çalışmaya başlamıştır. Rauf Yekta Bey'den Türk Müziği Nazariyatı ve Musıkî Tarihi, Ahmet Irsoy'dan Usûl, İsmail Hakkı Bey'den Nota ve Fasil Musıkîsi, Sedat Öztoprak ve Reşad Erer'den Saz Eserleri öğrenmiştir. Darülelhan kapatılarak Konservatuar adı altında yeniden açıldıktan ve Türk Musıkîsi öğrenimine son verildikten sonra Mehmet Ekrem Bey'in müdürlüğü ve Musa Süreyya Bey'in öğretmenliği sırasında, 29 Aralık 1926 tarihinde diploma alarak 'Kız Muallim Mektebi'ni' bitirmiştir. Daha sonra aynı yerde üç yıl boyunca Madam Heze ile Edgar Manas'tan Piyano dersi almıştır. Muhiddin Sadak'tan Solfej, Ekrem Besim Tektaş'tan Batı Müziği Tarihi, Cemal Reşit Rey'den Armoni öğrenmiştir.*

*İlk İstanbul Radyosu Eyüp'ten 1928 yılında Beyoğlu'ndaki büyük postaneye taşındıktan sonra daimi sanatkâr olarak kadroya alınmıştır. O yıllar için Mesud Cemil, 'Ben, Ruşen Kam ve birde çocuk denecek yaşta Vecihe'den ibaret bir sanatkâr yoksulluğu içindeydik' diyor. Vecihe Daryal ise; 'Mesud Cemil ve Ruşen Kam gibi hocalarım benim nacizane çalışmalarına tahammül ederek aralarına aldılar, o günden bugüne kadar da her ikisinin aşılacağı güzel tavırları muhafaza ederek bugünkü halimi buldum' şeklinde alçakgönüllü bir ifade kullanıyor.*

*İlk evliliği sırasında kısa bir süre için radyodan ayrılmış ise de sonra eski görevine geri dönmüştür. Birçok tanınmış sanatkâr gibi 1938 yılında Ankara Radyosu'na girmiş, bu tarihten 1953 yılına kadar icrakâr, öğretmen, repertuar kurulu üyesi olarak çalışmıştır. 1953 yılında İstanbul'a yerleşen Vecihe Daryal, İstanbul Radyosu'nda Belediye Konservatuarı icra heyetinde görev almış 1966'da Ankara Radyosu'na nakletmiştir. Böylece aralıksız 44 yıl icrakârlık ve öğretmenlik yapmış, resmi*

*konserlere katılmış, sınav jürilerinde bulunmuştur. 1956'da Irak'a 1959'da Kıbrıs'a gitmiştir.*

*Vecihe Daryal Türk Musikîsi içinde yetişmiş olan en kudretli kanunîlerdendir. Bu sazı, olağanüstü bir müzikalite ve kendine özgü estetik ölçüler içinde çalardı. Kusursuz bir refakat duygusuna sahipti. Yeni yetişen saz sanatkârlarına her zaman "Sadece ses sanatkârlarına değil, saz arkadaşlarınıza da refakat edeceksiniz" diye öğüt verirdi. İcrakârlığındaki ustalığı gibi son derece güçlü bir ritm duygusu vardı. Her gün programdan saatlerce önce radyo evine gelir, bir stüdyoya girerek sazının akordu ile uğraşır, kusursuz bir akorddan sonra yayına girerdi. Vecihe Daryal'ın katıldığı bir programda ritm aksaması gibi bir durum düşünülemez, sanki her sazı avucunun içine alır ve bir metronom gibi programı toparlardı. Yerinde ve kararınca tremololu ve glissandolu mızrabı teller üzerinde uçuşurdu. Yumuşak mızrabı, tellerin üzerinde dolaşan zarif elleri, mandalların indirilip kaldırılmasındaki ustalığı, izleyenlerin göz estetiğini okşar, hayranlık uyandırır. Çok alçakgönüllü, herkesin yardımına koşan, sinava girenlere yardımcı olarak onların heyecanını yatıştıran şefkatli bir insandı.*

*Bütün ustalığına rağmen amatör bir duyguyla hareket eder, her türlü icraya bu düşünce ile katılırdı.”<sup>4</sup>*

Mesud Cemil, babası hakkında yazmış olduğu "Tanbûrî Cemil Bey'in Hayatı" adındaki eseri Vecihe Daryal'a sunarken, "Türk Musikîsini biraz öğrendikten sonra, bugüne kadar kelimenin tam manası ile hayranı olduğum aziz Vecihe'yi eğer Cemil de tanısaydı, bu hayranlık belkide benden daha da ileride olacaktı. Ben Cemil'in oğlu olduğum kadar, Vecihe de O'nun halis kızıdır. Bu küçük kitap, kız kardeşime armağan olsun" demiş ve O'nun kanun icrası için "metal bir zemin üzerine düşen billur damlalarıdır" değerlendirmesini yapmıştır. (D.T.)

*"Vecihe Daryal'a göre "kanunu orta derecede çalmak diye bir şey yok, onu ya mükemmel çalmak ya da hiç çalmamak" vardır. Bir gazete röportajında kanunun ne demek olduğunu senelerce Nazire Hanım'dan öğrendim diyor. İşte bu düşünüş ve anlayış içerisinde yetişmiş olduğu içindir ki, kanun icracıları arasında bu virtüöziteye yükselebilmiştir. Çok okuyan, çok çalışan, yüksek edebiyat bilgisi olan, öğrendiğini unutmayan, en ufak bir belgeyi saklayan yaratılıştaki olan Vecihe Daryal, elli yıllık sanat*

<sup>4</sup>ÖZALP, Mehmet Nazmi Dr., "Türk Musikîsi Tarihi (Derleme) 2. Cilt", TRT Yayını, Ankara, 1986.

*hayatında titiz bir koleksiyoncu olarak eser ve belge toplamıştı. Pek çok ve nadide saz ve söz eserlerini koleksiyonuna katmış, eserlerin en doğrusunu notaya almıştı. Bu koleksiyon TRT müzik dairesi tarafından satın alınmıştır. Kütüphanesi ile sair belgeler Dicle Üniversitesi'ne intikal etmiştir. Kırkdört yıllık radyo hayatının en az otuz yılını Mesud Cemil, Ruşen Kam, Cevdet Kozanoğlu gibi ustaların arasında geçirdi. Saygı ve sevgi gördü, sanatı takdir edildi. Kendi ifadesinde de belirttiği gibi, bu beraberlik ve sanat anlayışı sayesinde icrası eşsiz bir üslûp kazandı.*

*Bestekârlıkla yakından uğraşmayan sanatkârın, Nişaburek makamında çok güzel bir şarkısı ile bir saz eseri bilinmektedir.*

*Vecihe Daryal 12 Kasım 1970 Perşembe günü görevi başında hastalanarak hastaneye kaldırıldı. Girdiği şeker komasından çıkamayarak aynı gece hayata gözlerini yumdu.”<sup>5</sup>*

---

<sup>5</sup>ÖZALP, Mehmet Nazmi Dr., “Türk Musıkîsi Tarihi (Derleme) 2. Cilt”, TRT Yayını, Ankara, 1986.

### 3. BÖLÜM

#### İCRA NOTA FARKLILIKLARI

Geleneksel icrada kullanılan icra nota farklılıkları şu şekilde gruplandırılabilir:

##### 1. Bir nota içinde farklı icra:

- a. Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak: Aynı sesin birden fazla tekrar edilmesi.
- b. Çarpma: Ana sesin önündeki veya arkasındaki notayı hızlı bir şekilde tınlatmak.
- c. *“Tril: Notun üzerine konulan (tr.) ile gösterilir. Üzerine işaret konan bu gerçek not ve bir üzerindeki ses, ardı ardına, çok defa, süratli, eşit değerlerle tekrarlanır. Bu tekrarlamalarla gerçek notun değeri doldurulmuş olur.”*<sup>6</sup>
- d. Tremolo: Ana sesin ardı ardına, çok defa, süratli bir şekilde yinelenmesi.
- e. *“İşleme: Üst veya alt komşu sese dokunup tekrar ana sesi çalmak. İşleme sesi, uzun veya çarpma kadar kısa olabilir.*
- f. *Küçük notalar: Ana sestten ayrılıp tekrar ana sese dönen notalar ilave etmek. Bu arada notanın değerinden fazlaya taşmamak gerekir.”*<sup>7</sup>
- g. Dizi yapmak: Ana sestten başlayıp üst veya alt oktavına kadar, değeri bozmadan süratli dizi oluşturmak.

##### 2. Notanın önüne veya sonuna ilave:

- a. *“Süsleme notalarının ilavesi: (Bir iki veya üç küçük notayla) Daha çok değerini kendinden önceki nattan alan cinsler kullanılır. Yani, ana sesin sonunda süsleme.”*<sup>8</sup>
- b. Fiske: Kanunda sağ el ana sesi tınlatırken, aynı tel üzerine sol elin darbeleriyle, sağ elin tınlatıldığı ses kesilir. Bu sırada başka bir ses daha tınlatılmış olur. Ancak tınlatılan bu diğer ses çok fazla duyulmamaktadır. Buna sessiz çarpma<sup>9</sup> da denir.
- c. Kısa notaların ilavesi: Notanın önüne veya sonuna süsleme olmayan notaların ilave edilmesi. Bazen bu ilaveler ana notanın içine de taşabilir.

<sup>6</sup> TORUN, Mutlu, “Ud Metodu (Gelenekten Geleceğe)”, Çağlar Yayınları, İstanbul, 2000, s. 293.

<sup>7</sup> a.g.e., s., 318.

<sup>8</sup> a.g.e., s., 318.

<sup>9</sup> a.g.e., s., 285.

d. Değişik seslerle doldurmak: Birbirine yakın veya bazen uzak iki notanın arasının doldurulması.

### 3. Notaya düşey ilave:

a. İki ses akor seslerinin bir arada tınlatılması: Ana notanın üstünde veya altında bir veya birkaç sesin tınlatılması.

b. “*Arpej: Akor seslerinin aynı anda değil, ayrı ayrı duyurulması.*”

c. *Tempo tutma: Diğer sazlar melodiyi çalarken, bir veya birkaçının ritmi öne çıkararak, genellikle güçlü durak seslerinde birkaç seslik ölçüyü devamlı tekrarlaması.*

d. *Pedal: Çok sesli müzik terimidir. Diğer partiler melodiyi veya çok sesli bir müzik akışını devam ettirirken, bir partinin ısrarla bir (bazen iki) sesi uzatmasıdır. Musıkîmizde, daha çok neylerle yapılır, adına dem tutmak denir. Mızraplı sazlarda bir sese, eşit aralıklarla vurarak yapılır.”<sup>10</sup>*

4. “**Rubato:** Notada yazılı değerlerin, zamanlamaya sadık kalınarak, çok kesin yapılacağına, esnek bir şekilde küçük uzatmalar veya kısaltmalarla icrasındır. Müzikal ifadenin gereği olarak, icracı, duygularına ve yorum anlayışına göre yapar. Batı müziğinde besteci yerini işaret edebilir. Müziğimizde pek çok özellik gibi bu da notaya yazılmaz.”<sup>11</sup>

5. **Notaya göre sade çalmak:** Notadaki figürün sadeleştirilmesi.

6. “**Kontrpuan:** Takip edilen notadan ayrılıp, tamamen farklı kısa bir pasajdan sonra tekrar notaya dönüş.”<sup>12</sup>

7. **Glissando:** Bir sestem diğerine tel üzerinde kaydırılarak yapılan geçiş.

8. **Oktavlı icra:** Ana ses tınlatılırken aynı anda bir sekizli tizi veya pestinin de birarada tınlatılması.

9. **Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi.**

10. **Es yerine nota çalınması.**

11. **Nota yerine es yapılması.**

12. **Karışık figür.**

13. **Bu icra şekillerinden ikisini veya daha çoğunu bir arada yapmak.**

<sup>10</sup> a.g.e., s., 318.

<sup>11</sup> a.g.e., s., 319.

<sup>12</sup> a.g.e., s., 319.

#### 4. BÖLÜM

### VECİHE DARYAL'IN KANUN İLE İCRA ETTİĞİ SAZ ESERLERİNİN YAZILI NOTA İLE KIYASLANMASI

Müziğimizde bugüne kadar, kullanılagelmiş yöntemlerden bir tanesi de eserlerin tek bir notaya bakılarak icra edilmesidir. Ancak, icra sırasında notaya farklı ilaveler yapılabilir (çarpma, tril, tremolo, v.s.). Yapılan icra farklılıkları sanatkârın eser icrasının özelliklerinden birini ortaya koyar.

Bu bölümde, Vecihe Daryal'ın icrası ve orijinal notalar çift porte halinde yazılmıştır. Üstteki portelerde notaya alınan icralar, alttaki portelerde ise orijinal notalar bulunmaktadır. Bu yöntemin kullanılmasındaki amaç, icra nota farklılıklarının daha iyi gözlemlenebilmesidir.

Her eser sonunda, o esere ait tablolar bulunmaktadır. İcrada notadan farklı olarak yapılanlar, analiz edilerek tablolaştırılmış ve her tabloda o eser içinde yapılan icra nota farklılıklarının, gerek cinsleri gerekse eser içerisindeki yerleri açısından tespitleri yapılmıştır.

Sultanîyegâh Peşrevinin üçüncü hanesi serbestçe icra edildiğinden, analize tabi tutulmamıştır.

Eserler üzerindeki virgüller (') fiskeleri göstermektedir.





## 4.1. Evcârâ Saz Semaisi

## EVCÂRÂ SAZ SEMAİSİ

Usûlü: Aksak Semai

Dilhayat Kalfa

1. Hane  $\text{♩}: 144$

ICRA *mf*

NOTA

$\text{♩}: 146$

*fp* *mf*

$\text{♩}: 152$

*fp*

*mf*

Teslim 1 / 1  $\text{♩}: 152$

*fp*

Musical notation for measures 11 and 12. The top staff features a melody with accents (>) and a dynamic marking of *mf*. The bottom staff provides a harmonic accompaniment.

Teslim 1 / 2 : 152

Musical notation for measures 13 and 14. The top staff includes triplets (3) and a dynamic marking of *fp*. The bottom staff continues the accompaniment.

Musical notation for measures 15 and 16. The top staff has accents (>) and a dynamic marking of *mf*. The bottom staff continues the accompaniment.

2. Hane : 160

Musical notation for measures 17 and 18. The top staff features accents (>) and a dynamic marking of *mf*. The bottom staff continues the accompaniment.

Musical notation for measures 19 and 20. The top staff includes triplets (3) and a dynamic marking of *mf*. The bottom staff continues the accompaniment.

♩: 163

Musical notation for measures 21-22. The top staff features a complex rhythmic pattern with a triplet of eighth notes and a dynamic marking of *mp*. The bottom staff provides a simpler accompaniment.

Musical notation for measures 23-24. The top staff includes a dynamic marking of *mf* and a series of sixteenth notes. The bottom staff continues the accompaniment.

♩: 160


Musical notation for measures 25-26. The top staff shows a dynamic shift from *fz* to *fp*. The bottom staff continues the accompaniment.

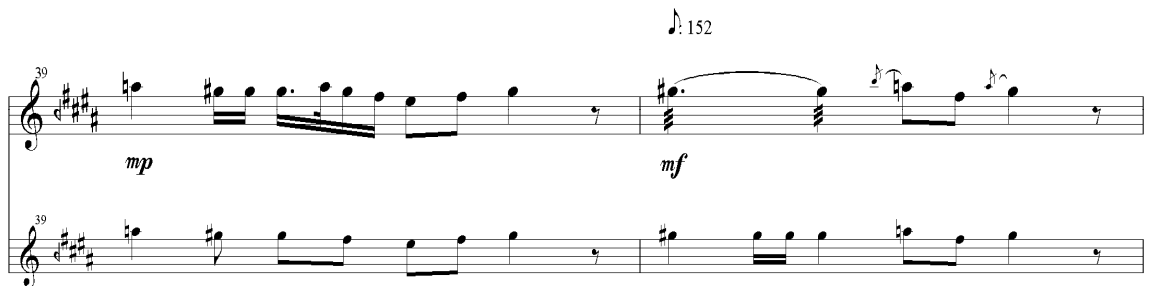
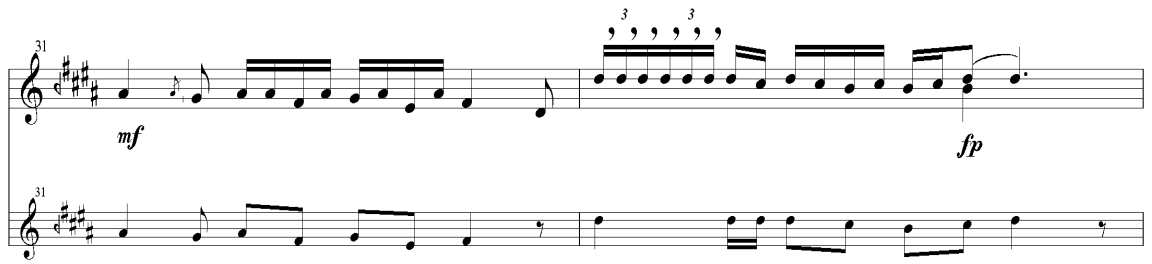
Teslim 2 / 1 ♩: 152

Musical notation for measures 27-28. The top staff features a triplet of eighth notes and a dynamic marking of *fp*. The bottom staff continues the accompaniment.

♩: 154

Musical notation for measures 29-30. The top staff includes dynamic markings of *mf* and *fp*. The bottom staff continues the accompaniment.

Teslim 2/2  154



Musical notation for measures 41-42. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The notation consists of two staves. The upper staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including some grace notes. The lower staff contains a bass line with quarter and eighth notes.

Teslim 3 / 1 160


Musical notation for measures 43-44. The key signature is three sharps and the time signature is 3/4. The notation consists of two staves. Measure 43 starts with a *mp* dynamic. Measure 44 features a *mf* dynamic followed by a *fp* dynamic. The upper staff has a melodic line with eighth notes and a triplet of eighth notes. The lower staff has a bass line with quarter notes.

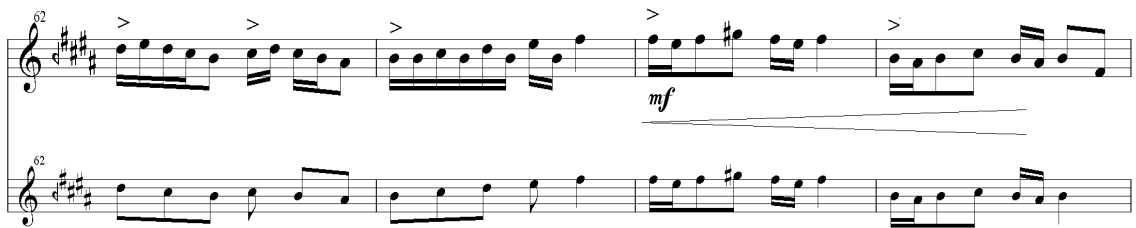
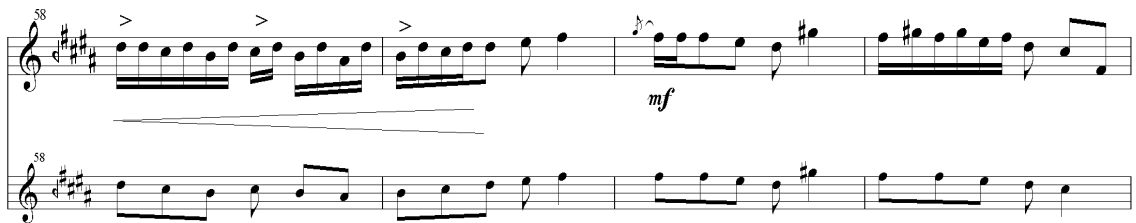
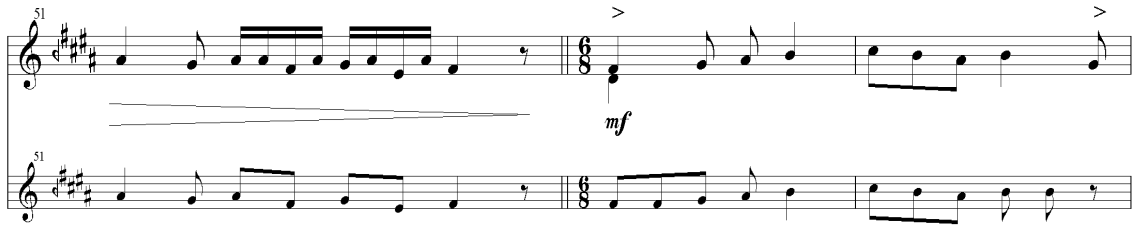
Musical notation for measures 45-46. The key signature is three sharps and the time signature is 3/4. The notation consists of two staves. Measure 45 starts with a *mf* dynamic and a *>* accent. Measure 46 features a *fz* dynamic followed by a *fp* dynamic. The upper staff has a melodic line with eighth notes and a triplet of eighth notes. The lower staff has a bass line with quarter notes.

Teslim 3 / 2 166

Musical notation for measures 47-48. The key signature is three sharps and the time signature is 3/4. The notation consists of two staves. Measure 47 starts with a *mf* dynamic. Measure 48 features a *fp* dynamic and a triplet of eighth notes. The upper staff has a melodic line with eighth notes and a triplet of eighth notes. The lower staff has a bass line with quarter notes.

Musical notation for measures 49-50. The key signature is three sharps and the time signature is 3/4. The notation consists of two staves. Measure 49 starts with a *mf* dynamic. Measure 50 features a *fz* dynamic followed by a *fp* dynamic. The upper staff has a melodic line with eighth notes and a triplet of eighth notes. The lower staff has a bass line with quarter notes.

4. Hanc  210



70 *mf*

74 *fp*

78 *mf*

82 *mf* 164

Teslim 4 / 1 164 *fp*

Musical notation for measures 87-88. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 4/2. Measure 87 features a melody in the right hand with a *mf* dynamic and a bass line in the left hand. Measure 88 continues the melody with accents (>) and a *mf* dynamic.

Teslim 4 / 2 : 164

Musical notation for measures 89-90. Measure 89 features a melody in the right hand with a *mf* dynamic and a bass line in the left hand. Measure 90 features a melody in the right hand with triplets (3) and a *fp* dynamic, and a bass line in the left hand.

Musical notation for measures 91-92. Measure 91 features a melody in the right hand with a *mf* dynamic and a bass line in the left hand. Measure 92 features a melody in the right hand with a *mf* dynamic and a *rit.* marking, and a bass line in the left hand.



## 4.1.1. Analiz Tablosu

<b>EVCÂRÂ SAZ SEMAİSİ</b>			
<b>İcra Nota Farklılıkları</b>	<b>Ölçü Rakamları</b>	<b>Toplam</b>	<b>%</b>
Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 38, 39, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 58, 60, 63, 70, 78, 85, 86, 87, 88, 90, 91, 92	54	19.5
Çarpma	1, 3, 5, 16, 18, 22, 23, 25, 26, 27, 30, 31, 37, 40, 41, 46, 87, 93	18	6.5
Fiske	9, 10, 14, 19, 21, 28, 32, 38, 48, 86, 90	11	4
Tril	23	1	0.36
Tremolo	3, 5, 36, 40, 44	5	1.8
İşleme	6, 8, 12, 24, 26, 30, 34, 88	8	2.8
Küçük notaların ilavesi			
Kısa notaların ilavesi	4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 36, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 51, 54, 55, 56, 58, 59, 61, 62, 63, 65, 70, 71, 72, 73, 77, 78, 85, 86, 88, 89, 90	52	18.8
Süsleme notalarının ilavesi	18	1	0.3
Değişik seslerle doldurmak	5, 7, 8, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 24, 26, 29, 30, 33, 34, 36, 39, 45, 49, 50, 62, 87, 88, 91, 92	25	9
Dizi oluşturmak			
İki ses veya akor seslerinin tınlatılması	1, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 52, 56, 80, 84, 86, 87, 88, 90, 91, 92, 93	33	11.9
Arpej			
Tempo tutmak			
Pedal / Dem tutmak	4, 9, 17, 27, 31, 43, 47, 51, 54, 58, 59, 63, 70, 71, 77, 78, 85	17	6.1
Oktavlı icra			
Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi	79	1	0.3
Es yerine nota çalınması	9, 13, 27, 53, 57	5	1.8
Nota yerine es yapılması	10, 14, 28, 32, 48, 86, 90	7	2.5
Notaya göre sade çalmak	10, 14, 28, 40, 44, 48, 52, 53, 56, 77, 80, 81, 82, 83, 86, 90	16	5.7
Glissando			
Rubato			
Kontrpuan			
Bu icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu birarada yapmak	4, 9, 17, 19, 27, 28, 31, 40, 43, 44, 47, 51, 54, 58, 59, 63, 70, 71, 77, 78, 85, 90	22	7.9

#### 4.1.2. Eser İcrasının Analizi

Evcârâ Saz Semaisinin orijinal notası, TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -1- kitabından temin edilmiştir. Eserin icrasında kanunun akordu bolahenk akorttadır.

İki sesin bir arada tınlatılması, toplam 33 ölçüde görülmektedir. Neva ve eviç perdeleri 1. ölçüde aynı anda tınlatılmıştır. Yegâh ve irak perdeleri, 8, 12, 16, 18, 30, 34, 46, 50, 52, 84, 88, 92 ve 93. ölçülerde, rast ve segâh perdeleri, 7, 11, 15, 20, 29, 33, 49, 56, 80, 84, 86, 87 ve 91. ölçülerde, segâh ve neva perdeleri, 14, 28, 32, 48 ve 90. ölçülerde, kürdî (la #) ve nim hicaz perdeleri, 44, 86 ve 90. ölçülerde, irak ve segâh perdeleri, 45., irak ve kürdi perdeleri, 84. ölçüde birarada tınlatılmıştır.

Vecihe Daryal'ın Evcârâ Saz Semaisinde icra nota farklılıklarından en çok aşağıdaki maddeleri kullandığı görülmektedir.

Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak, (54)

Çarpma, (18)

Fiske, (11)

Kısa notaların ilavesi, (52)

Değişik seslerle doldurmak, (25)

İki ses veya akor seslerinin tınlatılması, (33)






















Pedal / Dem tutmak, (17)

Notaya göre sade çalmak, (16)

Bu icra şekillerinden ikisini veya daha çoğunu birarada yapmak. (22)

### 4.1.3. Metronom Tablosu

Eserin metronom hızı da, icra sırasında zaman zaman farklılıklar göstermektedir.

1. Hane <b>(10/8)</b>		144
4. Ölçü		146
6. Ölçü		152
Teslim 1/1		152
Teslim 1/2		152
2. Hane		160
22. Ölçü		163
25. Ölçü		160
Teslim 2/1		152
30. Ölçü		154
Teslim 2/2		154
34. Ölçü		160
3. Hane		160
38. Ölçü		164
40. Ölçü		152
Teslim 3/1		160
Teslim 3/2		166
4. Hane <b>(6/8)</b>		210
84. Ölçü <b>(10/8)</b>		164
Teslim 4/1		164
Teslim 4/2		164

Metronom Tablosu-1

TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -1- (Ankara 2000) kitabında eserin metronom hızı, bir 8'lik değer için 160 olarak gösterilmiştir.

Ancak Vecihe Daryal'ın, Evcârâ Saz Semaisini, daha ağır giderde çalmaya başladığı görülmektedir. Eserin devamında ise hızlanma görülmüştür.

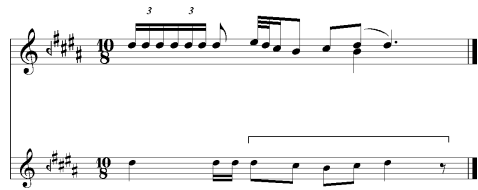
#### 4.1.4. Notlar

- 1) Eserlerin icrası sırasında, bazı ölçüler usûle uygun olarak çalınmamıştır. Bu ölçülerin usûle uygunluğunun sağlanabilmesi için, ölçülerdeki eksiklikler, sesler uzatılarak giderilmiştir.

Evcârâ Saz Semaisi 10. ölçü;



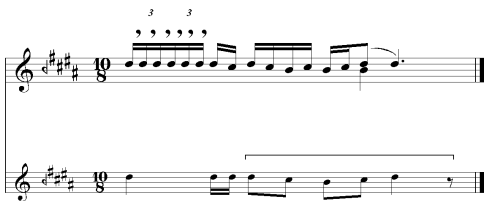
Evcârâ Saz Semaisi 14. ölçü;



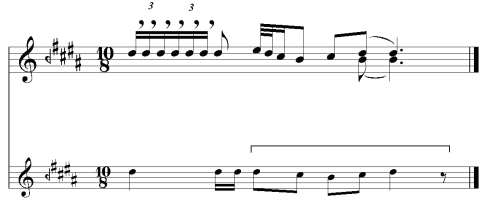
Evcârâ Saz Semaisi 28. ölçü;



Evcârâ Saz Semaisi 32. ölçü;



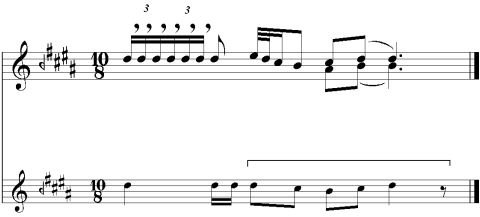
## Evcârâ Saz Semaisi 48. ölçü;



## Evcârâ Saz Semaisi 86. ölçü;



## Evcârâ Saz Semaisi 90. ölçü;



## 4.2. Acemaşiran Saz Semaisi

### ACEMAŞİRAN SAZ SEMAİSİ



Usûlü: Aksak Semai


Tanbûrî Emin Ağa


I. Hane  : 132



ICRA  *mf* *sfz* *mf*


NOTA 


 : 138  : 144









Teslim 1 / 1  : 138  : 144









 : 138  : 144

*sfz* 



Teslim 1 / 2  : 144  : 138





Musical notation for measures 11 and 12. The top staff features a melodic line with accents and triplets. The bottom staff provides a harmonic accompaniment.

2. Hane : 144

Musical notation for measures 13 and 14. Measure 13 is marked with a 6/8 time signature. The top staff contains a complex melodic passage with many accents. The bottom staff has a steady accompaniment.

: 152

Musical notation for measures 15 and 16. The top staff features a melodic line with a dynamic marking of *fz* (forzando). The bottom staff continues the accompaniment.


Musical notation for measures 17 and 18. The top staff shows a melodic line with a dynamic marking of *fz*. The bottom staff provides the accompaniment.

Musical notation for measures 19 and 20. The top staff features a melodic line with a dynamic marking of *fz*. The bottom staff provides the accompaniment.

Musical notation for measures 22-23. The top staff (treble clef) begins with a measure starting at measure 22, featuring a quarter note G4, a quarter note A4, and a sixteenth-note triplet of B4, C5, and B4. The bottom staff (bass clef) begins with a measure starting at measure 22, featuring a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. Both staves end with a double bar line and a repeat sign.

Musical notation for measures 24-25. The top staff (treble clef) begins with a measure starting at measure 24, featuring a sixteenth-note triplet of G4, A4, and B4, followed by a quarter note C5. The bottom staff (bass clef) begins with a measure starting at measure 24, featuring a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. Both staves end with a double bar line and a repeat sign.

Musical notation for measures 26-27. The top staff (treble clef) begins with a measure starting at measure 26, featuring a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The bottom staff (bass clef) begins with a measure starting at measure 26, featuring a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. Both staves end with a double bar line and a repeat sign.

Teslim 2 / 1  : 144

Musical notation for measures 28-29. The top staff (treble clef) begins with a measure starting at measure 28, featuring a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The bottom staff (bass clef) begins with a measure starting at measure 28, featuring a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. Both staves end with a double bar line and a repeat sign.

 : 138

Musical notation for measures 30-31. The top staff (treble clef) begins with a measure starting at measure 30, featuring a sixteenth-note triplet of G4, A4, and B4, followed by a quarter note C5. The bottom staff (bass clef) begins with a measure starting at measure 30, featuring a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. Both staves end with a double bar line and a repeat sign.



Teslim 2 / 2  $\text{♩}$ : 144

Musical notation for measures 32-33. The top staff features a complex melodic line with triplets and accents, marked with *fz* and *mp*. The bottom staff provides a simple harmonic accompaniment.

$\text{♩}$ : 138

Musical notation for measures 34-35. The top staff contains a melodic line with triplets and slurs, while the bottom staff continues the accompaniment.

3. Hane  $\text{♩}$ : 144

Musical notation for measures 36-37. Measure 36 includes triplets. Measure 37 features a glissando marked *fz* and an accent. The bottom staff shows the corresponding accompaniment.

Musical notation for measures 38-39. The top staff shows chords with accents, marked *fp*. The bottom staff continues the accompaniment.

Musical notation for measures 40-41. The top staff features chords with accents, marked *f*. The bottom staff continues the accompaniment.

Musical score for measures 42-43. The upper staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a dynamic marking of *mf*. It contains a complex rhythmic pattern with sixteenth-note runs and triplet markings. The lower staff continues the melodic line with eighth and sixteenth notes.

♪: 152

Musical score for measures 44-45. The upper staff starts with a *Glissando* marking and an accent (>) over the first note. It features a sixteenth-note triplet and other rhythmic patterns. The lower staff provides a steady accompaniment.

4. Hane ♪: 276 ♪: 138

Musical score for measures 46-47. The upper staff has a 10/8 time signature and includes accents (>) over several notes. The lower staff follows with a similar rhythmic accompaniment.

Musical score for measures 48-49. The upper staff features a triplet of sixteenth notes and a dynamic marking of *f*. The lower staff continues the accompaniment.

Musical score for measures 50-51. The upper staff includes a triplet of sixteenth notes and accents (>) over notes. The lower staff provides the accompaniment.

Musical notation for measures 55-57. The system consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a common time signature. It contains three measures of music, with the first measure starting at measure number 55. The lower staff begins with a bass clef and contains three measures of music, also starting at measure number 55. The music features a mix of eighth and sixteenth notes.

Musical notation for measures 58-60. The system consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains three measures of music, with the first measure starting at measure number 58. The music is marked with a dynamic of *sfz* (sforzando) and includes accents (>) over several notes. The lower staff begins with a bass clef and contains three measures of music, also starting at measure number 58.

Musical notation for measures 61-63. The system consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains three measures of music, with the first measure starting at measure number 61. The music features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes and is marked with accents (>) over several notes. The lower staff begins with a bass clef and contains three measures of music, also starting at measure number 61.

Musical notation for measures 64-66. The system consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains three measures of music, with the first measure starting at measure number 64. The music is marked with a dynamic of *mp* (mezzo-piano) and includes accents (>) over several notes. The lower staff begins with a bass clef and contains three measures of music, also starting at measure number 64. A dynamic of *sfz* is indicated at the end of the system.

Musical notation for measures 67-69. The system consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains three measures of music, with the first measure starting at measure number 67. The music is marked with a dynamic of *mf* (mezzo-forte) and includes accents (>) over several notes. The lower staff begins with a bass clef and contains three measures of music, also starting at measure number 67.

70

Musical notation for measures 70-72. The upper staff features a melody with accents (>) and a dynamic marking of *f* (forte) starting at measure 71. The lower staff provides a bass line accompaniment.

73

Musical notation for measures 73-75. The upper staff includes accents (>) and a dynamic marking of *sfz* (sforzando) at measure 74. The lower staff continues the bass line.

76

Musical notation for measures 76-78. The upper staff shows complex chordal textures with accents (>) and dynamic markings. The lower staff provides a steady bass line.

79

Musical notation for measures 79-81. The upper staff features a melody with a dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) at measure 79. The lower staff continues the bass line.

82

Musical notation for measures 82-84. The upper staff shows a melodic line with a dynamic marking of *mf* at measure 82. The lower staff continues the bass line.

Musical score for measures 85-88. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in a key with one flat (B-flat). Measure 85 starts with a forte (*fz*) dynamic. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some triplets in the upper staff.

Teslim 4 / 1 : 160

Musical score for measures 89-90. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in a key with one flat. Measure 89 starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The music features eighth notes and triplets in the upper staff.

Musical score for measures 91-92. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in a key with one flat. Measure 91 starts with a sforzando (*sfz*) dynamic. The music includes eighth notes, triplets, and accents in the upper staff.

Teslim 4 / 2 : 144

Musical score for measures 93-94. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in a key with one flat. Measure 93 starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The music features eighth notes and accents in the upper staff.

Musical score for measures 95-96. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in a key with one flat. Measure 95 starts with a *rit* (ritardando) marking. The music includes eighth notes and triplets in the upper staff.

## 4.2.1. Analiz Tablosu

<b>ACEMAŞIRAN SAZ SEMAİSİ</b>			
<b>İcra Nota Farklılıkları</b>	<b>Ölçü rakamları</b>	<b>Toplam</b>	<b>%</b>
Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 21, 25, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 45, 46, 49, 53, 54, 55, 58, 60, 62, 74, 81, 84, 86, 89, 90, 91, 92, 96	40	13.8
Çarpma	1, 2, 4, 9, 11, 13, 14, 46	8	2.7
Fiske	3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 43, 45, 49, 53, 89, 90, 92, 96	22	7.6
Tril			
Tremolo	5, 19, 37, 38, 40, 41, 51, 63, 66, 67, 71, 72, 73, 76, 77, 78, 79, 80	18	6.25
İşleme	41, 42, 43, 61, 69, 87	6	2
Küçük notaların ilavesi	4, 6, 51, 61, 62, 74, 80	7	2.4
Kısa notaların ilavesi	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 42, 43, 44, 47, 49, 53, 54, 55, 60, 61, 62, 65, 68, 69, 70, 82, 89, 90, 91, 92, 93, 95	55	19
Süsleme notalarının ilavesi	14, 15, 63, 68, 69	5	1.7
Değişik seslerle doldurmak	4, 9, 12, 16, 19, 22, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 36, 39, 45, 58, 59, 60, 92, 96	22	7.6
Dizi oluşturmak			
İki ses veya akor seslerinin tınlatılması	1, 3, 4, 9, 13, 18, 42, 45, 50, 55, 85, 88, 89, 92, 96	15	5.2
Arpej			
Tempo tutmak			
Pedal / Dem tutmak	7, 42, 90, 91	4	1.3
Oktavlı icra	5, 19, 20, 21, 22, 33, 37, 38, 39, 40, 41, 51, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 93, 94	29	10
Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi	41, 42, 44, 81, 94	5	1.7
Es yerine nota çalınması	88	1	0.3
Nota yerine es yapılması			
Notaya göre sade çalmak	57, 67, 72, 76, 78, 80	6	2
Glissando	37, 44	2	0.6
Rubato			
Kontrpuan			
Bu icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu birarada yapmak	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 19, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 45, 49, 51, 53, 66, 67, 68, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 89, 90, 91, 92, 96	43	14.9

#### 4.2.2. Eser İcrasının Analizi

Acemaşiran Saz Semaisinin orijinal notası, TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -1- kitabından temin edilmiştir. Eserin icrası sırasında, kanunun akordu bolahenk akortttadır.

İki sesin birarada tınlatılması, toplam 15 ölçüde görülmektedir. Çargâh ve acem perdeleri, 1, 3, 4, 9 ve 18. ölçülerde, kaba çargâh ve acemaşiran perdeleri, 50, 85, 88, 92 ve 96. ölçülerde, düğâh, çargâh ve düğâh, neva perdeleri 13. ölçüde, acem ve muhayyer perdeleri 42. ölçüde, acem ve kürdî perdeleri, 45. ölçüde, acem ve düğâh perdeleri 55. ölçüde, kaba çargâh ve düğâh perdeleri 85. ölçüde, çargâh ve hüseyinî perdeleri 89. ölçüde birarada tınlatılmıştır.

Vecihe Daryal'ın Acemaşiran Saz Semaisinde, icra nota farklılıklarından en çok aşağıdaki maddeleri kullandığı görülmektedir.

Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak, (40)

Fiske, (22)

Tremolo, (18)

Kısa notaların ilavesi, (55)

Değişik seslerle doldurmak, (22)




















İki ses veya akor seslerinin tınlatılması, (15)

Oktavlı icra, (29)

Bu icra şekillerinden ikisini veya daha çoğunu birarada yapmak. (43)

### 4.2.3. Metronom Tablosu

Eserin metronom hızı da, icra sırasında zaman zaman farklılıklar göstermektedir.

1. Hane (10/8)		132
3. Ölçü		138
4. Ölçü		144
Teslim 1/1		138
6. Ölçü		144
Teslim 1/2		144
10. Ölçü		138
2. Hane		144
16. Ölçü		152
Teslim 2/1		144
30. Ölçü		138
Teslim 2/2		144
34. Ölçü		138
3. Hane		144
45. Ölçü		152
4. Hane (10/16)		138
		276
Teslim 4/1 (10/8)		160
Teslim 4/2		144

Metronom Tablosu-2

TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -1- (Ankara 2000) kitabında eserin metronom hızı, bir 8'lik değer için 112 olarak gösterilmiştir. Ancak Vecihe Daryal'ın, Acemaşiran Saz Semaisini, gösterilen değerden daha hızlı çalmaya başladığı görülmektedir. Eserin devamında ise hızlanmanın arttığı görülmüştür.





Musical notation for measures 11 and 12. The key signature is two sharps (F# and C#). Measure 11 features a melodic line with a triplet of eighth notes and a dynamic marking of *fp*. Measure 12 continues the melodic line with a dynamic marking of *fp*.

Teslim 1 ♩ : 84

Musical notation for measures 13 and 14. Measure 13 includes a triplet of eighth notes with a dynamic marking of *mf* and a hairpin crescendo. Measure 14 features a melodic line with a dynamic marking of *fp* followed by *mf*.

Musical notation for measures 15 and 16. Measure 15 contains a triplet of eighth notes. Measure 16 features a melodic line with a dynamic marking of *mf*.

♩ : 88

2. Hane ♩ : 84

Musical notation for measures 17 and 18. Measure 17 features a melodic line with a dynamic marking of *f*. Measure 18 features a melodic line with a dynamic marking of *p*.

♩ : 88

Musical notation for measures 19 and 20. Measure 19 features a melodic line with a dynamic marking of *mf*. Measure 20 features a melodic line with a dynamic marking of *mf*.

21 *fp* *mf*

Musical notation for measures 21-22. The top staff features a melodic line with accents and dynamic markings *fp* and *mf*. The bottom staff provides a harmonic accompaniment.

23

Musical notation for measures 23-24. The top staff contains a complex melodic passage with many sixteenth notes and accents. The bottom staff continues the accompaniment.

25

Musical notation for measures 25-26. The top staff shows a melodic line with a trill-like figure and a dynamic accent. The bottom staff has a simple accompaniment.

27  $\text{♩} : 92$   $\text{♩} : 80$

Musical notation for measures 27-28. The top staff features a fast melodic run with a tempo marking of 92 and a dynamic accent. The bottom staff has a steady accompaniment.

Teslim 2  $\text{♩} : 80$

29

Musical notation for measures 29-30. The top staff includes a section titled 'Teslim 2' with a tempo marking of 80, featuring triplets and a dynamic accent. The bottom staff has a corresponding accompaniment.

31

Musical notation for measures 31 and 32. The key signature is two sharps (F# and C#). The melody in the upper staff starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. Measure 31 ends with a quarter note B4. Measure 32 begins with a quarter note A4, followed by quarter notes G4, F#4, and E4. The melody continues with quarter notes D4, C4, and B3. Measure 32 ends with a quarter note A3. The bass line in the lower staff consists of quarter notes G3, F#3, E3, and D3 in measure 31, and quarter notes C3, B2, and A2 in measure 32.

Teslim 2 ♩ : 80

33

Musical notation for measures 33 and 34. The key signature is two sharps (F# and C#). The melody in the upper staff starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. Measure 33 ends with a quarter note B4. Measure 34 begins with a quarter note A4, followed by quarter notes G4, F#4, and E4. The melody continues with quarter notes D4, C4, and B3. Measure 34 ends with a quarter note A3. The bass line in the lower staff consists of quarter notes G3, F#3, E3, and D3 in measure 33, and quarter notes C3, B2, and A2 in measure 34. A *rit.* marking is present below the staff in measure 34. A *>* marking is present above the final note of the melody in measure 34.

## 4.3.1. Analiz Tablosu

<b>NIŞÂBUREK PEŞREVİ</b>			
<b>İcra Nota Farklılıkları</b>	<b>Ölçü Rakamları</b>	<b>Toplam</b>	<b>%</b>
Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 30, 32, 33, 34	23	19.8
Çarpma	1, 13, 14, 16, 21, 24, 31, 33	8	6.8
Fiske	1, 4, 6, 7, 9, 13, 15, 17, 20, 23, 25, 30, 32, 34	14	12
Tril	13, 17, 26, 30, 32, 33, 34	7	6
Tremolo	16, 33	2	1.7
İşleme	23, 27	2	1.7
Küçük notaların ilavesi			
Kısa notaların ilavesi	2, 4, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 32, 33, 34	17	14.6
Süsleme notalarının ilavesi			
Değişik seslerle doldurmak	3, 10, 27	3	2.5
Dizi oluşturmak			
İki ses veya akor seslerinin tınlatılması	1, 2, 3, 4, 7, 10, 12, 15, 22, 26, 27, 34	12	10.3
Arpej			
Tempo tutmak			
Pedal / Dem tutmak	24	1	0.8
Oktavlı icra			
Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi	11, 14, 18, 19, 23, 31	6	5.1
Es yerine nota çalınması	17, 34	2	1.7
Nota yerine es yapılması	5	1	0.8
Notaya göre sade çalmak			
Glissando			
Rubato			
Kontrpuan			
Bu icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu birarada yapmak	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 13, 15, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 30, 32, 34	18	15.5

### 4.3.2. Eser İcrasının Analizi

Nişâburek Peşrevinin orijinal notası, TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -2- kitabından temin edilmiştir. Eserin icrası sırasında kanunun akordu, bolahenk akorttadır.

İki sesin birarada tınlatılması, toplam 12 ölçüde görülmektedir. Hüseyinâşiran ve düğâh perdelerini, 1, 26 ve 34. ölçülerde, düğâh ve nim hicaz perdelerini, 2, 3, 4, 10, 12, 15 ve 27. ölçülerde, buselik ve neva perdelerini, 3 ve 34. ölçülerde, nim hicaz ve hüseyinâ perdelerini 3 ve 7. ölçülerde, düğâh ve neva perdelerini, 22. ölçüde birarada tınlatılmıştır.

Vecihe Daryal'ın Nişâburek Peşrevinde, icra nota farklılıklarından en çok aşağıdaki maddeleri kullandığı görülmektedir.

Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak, (23)

Fiske, (14)












Kısa notaların ilavesi, (17)

İki ses veya akor seslerinin tınlatılması, (12)

Bu icra şekillerinden ikisini veya daha çoğunu birarada yapmak. (18)

### 4.3.3. Metronom Tablosu

Eserin metronom hızı da, icra sırasında zaman zaman farklılıklar göstermektedir.

1. Hane (16/4)		84
2. Ölçü		80
5. Ölçü		84
Teslim 1		84
17. Ölçü		88
18. Ölçü		84
2. Hane		84
20. Ölçü		88
27. Ölçü		92
28. Ölçü		80
Teslim 2		80

Metronom Tablosu-3

TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -2- (Ankara 2000) kitabında eserin metronom hızı, bir 4'lük değer için 96 olarak gösterilmiştir. Ancak Vecihe Daryal'ın, Nişâburek Peşrevini, gösterilen değerden daha ağır giderde çaldığı görülmüştür.

### 4.3.4. Notlar

Nişâburek Peşrevinin 5. ölçüsünde bulunan bir sekizlik değerindeki es, bir dörtlük es süresince uzatılmıştır.



## 4.4. Acemaşiran Zeybek

## ACEMAŞIRAN ZEYBEK

Usûlü: Aksak

Sedat Öztoprak

♩ : 120

İCRA

*f*

Glissando

NOTA

*mf*

5

♩ : 132

7

*f*

3

3

3

3



Musical notation for measures 9 and 10. The top staff features a melodic line with triplets and accents, ending with a fortissimo (*ff*) dynamic marking. The bottom staff provides a harmonic accompaniment with triplets.

♩: 152

Musical notation for measures 11 and 12. The top staff continues the melodic line with accents and a forte (*f*) dynamic marking. The bottom staff continues the accompaniment with triplets.

Musical notation for measures 13 and 14. The top staff features a melodic line with accents and a forte (*f*) dynamic marking. The bottom staff continues the accompaniment with triplets.

Musical notation for measures 15 and 16. The top staff features a melodic line with accents and a forte (*f*) dynamic marking. The bottom staff continues the accompaniment with triplets.

Musical notation for measures 17-18. The upper staff features a melodic line with accents (>) and a 'Glissando' marking. The lower staff provides a rhythmic accompaniment.

Musical notation for measures 19-20. The upper staff includes accents (>) and dynamic markings. The lower staff continues the accompaniment.

Musical notation for measures 21-22. The upper staff includes accents (>) and dynamic markings (*mf*, *fz*, *mf*). The lower staff includes triplets (3).

Musical notation for measures 23-24. The upper staff includes accents (>) and dynamic markings (*mf*, *fz*). The lower staff includes triplets (3).

♩: 160

mf

Musical notation for measures 25-26. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The bottom staff is in bass clef and contains a simpler melodic line with some triplets. The dynamic marking *mf* is placed below the first staff.

Musical notation for measures 27-28. The top staff continues the complex rhythmic pattern from the previous system. The bottom staff continues the melodic line with triplets. The key signature remains one flat.

*Glissando*

Musical notation for measures 29-30. The top staff features a glissando effect indicated by a dashed line with the word *Glissando* written above it. The bottom staff continues the melodic line. The key signature remains one flat.

*rit.*

Musical notation for measures 31-32. The top staff features a glissando effect and a *rit.* (ritardando) marking. The bottom staff continues the melodic line. The key signature remains one flat.

## 4.4.1. Analiz Tablosu

<b>ACEMAŞIRAN ZEYBEK</b>			
<b>İcra Nota Farklılıkları</b>	<b>Ölçü rakamları</b>	<b>Toplam</b>	<b>%</b>
Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak	6, 10, 11, 12, 18, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30	14	10.4
Çarpma	1, 5, 19, 20	4	2.9
Fiske			
Tril			
Tremolo	5, 13	2	1.4
İşleme	12	1	0.7
Küçük notaların ilavesi			
Kısa notaların ilavesi	2, 3, 6, 9, 10, 12, 21, 22, 23, 24, 26, 27	12	8.9
Süsleme notalarının ilavesi	3, 20	2	1.4
Değişik seslerle doldurmak	1, 2, 3, 4, 6, 15, 16, 17, 18, 29, 30, 31, 32	13	9.7
Dizi oluşturmak			
İki ses veya akor seslerinin tınlatılması	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32	28	20.8
Arpej	13	1	0.7
Tempo tutmak			
Pedal / Dem tutmak	10, 11, 12, 13, 14, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28	12	8.9
Oktavlı icra	1, 5, 8, 15, 29, 31,	6	4.4
Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi	5, 11, 13, 16, 19, 25, 27, 31	8	5.9
Es yerine nota çalınması			
Nota yerine es yapılması			
Notaya göre sade çalmak	5, 12, 13, 14, 15, 26, 28	7	5.2
Glissando	1, 17, 29, 31	4	2.9
Rubato			
Kontrpuan			
Bu icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu birarada yapmak	1, 2, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 32	20	14.9

#### 4.4.2. Eser İcrasının Analizi

Acemaşiran Zeybeğinin orijinal notası, TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -2- kitabından temin edilmiştir. Eserin icrası sırasında, kanunun akordu bolahenk akortttadır.

İki sesin birarada tınlatılması, toplam 28 ölçüde görülmektedir. Acemaşiran ve çargâh perdeleri, 1, 2, 4, 19 ve 30. ölçülerde, kaba çargâh ve acemaşiran perdeleri, 1, 2, 3, 4, 15, 16, 17, 18, 22, 29, 30, 31 ve 32. ölçülerde, acemaşiran ve düğâh perdeleri, 1, 2, 4, 8, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 22, 25, 29 ve 32. ölçülerde, düğâh ve çargâh perdeleri, 5, 6, 7, 9, 18, 20, 29 ve 32. ölçülerde, çargâh ve hüseyinî perdeleri, 7 ve 9. ölçülerde, kaba çargâh, acem ve kaba çargâh ve hüseyinî perdeleri 7. ölçüde, hüseyinîaşiran ve düğâh perdeleri, 11 ve 25. ölçülerde, rast ve düğâh perdeleri, 11, 12, 25, 26 ve 28. perdelerde, kaba çargâh ve düğâh perdeleri, 12, 26 ve 28. ölçülerde, kaba acemaşiran ve acemaşiran perdeleri, kaba düğâh ve acemaşiran perdeleri, kaba düğâh, rast ve acem perdeleri 13. ölçüde, kaba düğâh ve kaba çargâh perdeleri, 14. ölçüde, kaba düğâh ve rast perdeleri, 14. ölçüde, çargâh ve acem perdeleri 17, 29 ve 31. ölçülerde, kürdî ve hüseyinî perdeleri 23. ölçüde birarada tınlatılmıştır.

Vecihe Daryal'ın Acemaşiran Zeybeğinde, icra nota farklılıklarından en çok aşağıdaki maddeleri kullandığı görülmektedir.





Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak, (14)

İki ses veya akor seslerinin tınlatılması, (28)

Bu icra şekillerinden ikisini veya daha çoğunu birarada yapmak. (20)

#### 4.4.3. Metronom Tablosu

Eserin metronom hızı da, icra sırasında zaman zaman farklılıklar göstermektedir.

1. Ölçü (9/8)		120
7. Ölçü		132
11. Ölçü		152
25. Ölçü		160

Metronom Tablosu-4

TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -2- (Ankara 2000) kitabında eserin metronom hızı, bir 8'lik değer için 180 olarak gösterilmiştir. Ancak Vecihe Daryal'ın, Acemaşiran Zeybeğini, gösterilen değerden daha ağır giderde çaldığı görülmektedir.

## 4.5. Nişâburek Longa

## NİŞÂBUREK LONGA

Usûlü: Nim Sofyan

Sedat Öztoprak

İCRA

NOTA

♩: 72

*f*

*tr*

*V*

*V*

*V*

*V*

6

*f*

*tr*

*mp*

3

3

11

♩: 88

*f*

*mp*

3

3

3

3

♩: 104

16

♩: 112

*f*

3

♩: 108

3

3

3

22

*mp*

*f*

♩: 72

*V*

*V*

*V*

*V*

3

*tr*







82

Musical notation for measures 82-87. The top staff features a melodic line with accents (>) and slurs. The bottom staff provides a harmonic accompaniment.

88

Musical notation for measures 88-93. The top staff includes a tempo marking of quarter note = 144. The bottom staff continues the accompaniment.

94

Musical notation for measures 94-99. The top staff features repeated rhythmic patterns with accents and slurs. The bottom staff provides a steady accompaniment.

100

Musical notation for measures 100-105. The top staff shows more complex rhythmic patterns with accents and slurs. The bottom staff continues the accompaniment.

106

Musical notation for measures 106-111. The top staff features melodic lines with accents and slurs. The bottom staff provides the accompaniment.

112 ♩: 152

Musical notation for measures 112-117. The system consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef, a key signature of two sharps (F# and C#), and a common time signature. It contains six measures of music, including eighth and sixteenth notes, rests, and accents. The lower staff contains six measures of accompaniment, primarily consisting of eighth and sixteenth notes.

118 Musical notation for measures 118-123. The system consists of two staves. The upper staff contains six measures of music with various rhythmic patterns and accents. The lower staff contains six measures of accompaniment.

124 Musical notation for measures 124-129. The system consists of two staves. The upper staff features a melodic line with accents and rests, and includes a hairpin crescendo. The lower staff provides accompaniment with eighth and sixteenth notes.

130 Musical notation for measures 130-135. The system consists of two staves. The upper staff contains six measures of music with a hairpin crescendo. The lower staff contains six measures of accompaniment.

136 *mp* Musical notation for measures 136-141. The system consists of two staves. The upper staff contains six measures of music, including a hairpin crescendo and a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano). The lower staff contains six measures of accompaniment.

142 *mf*

148  $\downarrow$ : 160

154 *f*

160  $\downarrow$ : 152 *mf*

166

172

Musical notation for measures 172-177. The top staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, and the bottom staff contains a rhythmic accompaniment of eighth notes. A crescendo hairpin is visible under the bottom staff.

178

Musical notation for measures 178-182. The top staff features a melodic line with eighth notes and a slur over the first measure. The bottom staff has a rhythmic accompaniment. A crescendo hairpin is present under the bottom staff.

183

Musical notation for measures 183-188. The top staff includes a melodic line with a dynamic marking *f* and a slur. The bottom staff has a rhythmic accompaniment.

189

♩: 160

Musical notation for measures 189-194. The top staff contains a melodic line with eighth notes and a slur. The bottom staff has a rhythmic accompaniment.

195

Musical notation for measures 195-200. The top staff features a melodic line with eighth notes and a slur. The bottom staff has a rhythmic accompaniment. A crescendo hairpin is visible under the bottom staff.

201

Musical notation for measures 201-206. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). It contains six measures of music, including a triplet of eighth notes in the final measure. The lower staff is in bass clef and contains six measures of music, including a triplet of eighth notes in the final measure. Both staves feature dynamic markings of *mp* and *rit.* and hairpins indicating volume changes.

207

♩ : 168

Musical notation for measures 207-211. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two sharps. It contains five measures of music, including a triplet of eighth notes in the final measure. The lower staff is in bass clef and contains five measures of music, including a triplet of eighth notes in the final measure. Both staves feature dynamic markings of *mp* and *rit.* and hairpins indicating volume changes.

212

*mp* *rit.*

Musical notation for measures 212-216. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two sharps. It contains five measures of music, including a triplet of eighth notes in the final measure. The lower staff is in bass clef and contains five measures of music, including a triplet of eighth notes in the final measure. Both staves feature dynamic markings of *mp* and *rit.* and hairpins indicating volume changes.

## 4.5.1. Analiz Tablosu

<b>NIŞÂBUREK LONGA</b>			
<b>İcra Nota farklılıkları</b>	<b>Ölçü Rakamları</b>	<b>Toplam</b>	<b>%</b>
Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak	13, 21, 22, 37, 39, 45, 46, 47, 48, 60, 62, 73, 75, 78, 80, 83, 85, 88, 122, 125, 126, 127, 130, 131, 132, 135, 136, 137, 140, 141, 142, 145, 147, 155, 157, 160, 162, 182, 190, 194, 197, 198, 202, 203, 204, 207, 208, 212, 213, 214	50	18.9
Çarpma	9, 11, 12, 19, 33, 36, 43, 45, 68, 72, 78, 212	12	4.5
Fiske	13, 21, 22, 37, 45, 46	6	2.2
Tril			
Tremolo	2, 3, 4, 5, 7, 8, 26, 27, 28, 29, 31, 32	15	5.6
İşleme	150	1	0.3
Küçük notaların ilavesi			
Kısa notaların ilavesi	2, 7, 39, 40, 47, 48, 49, 50, 51, 55, 65, 66, 70, 75, 76, 77, 80, 81, 82, 86, 87, 91, 92, 114, 118, 122, 148, 149, 153, 154, 158, 163, 164, 182, 190, 194, 209	37	14
Süsleme notalarının ilavesi	199, 209	2	0.7
Değişik seslerle doldurmak	58	1	0.3
Dizi oluşturmak			
İki ses veya akor seslerinin tımlatılması	15, 16, 18, 42, 84, 88, 89, 90, 108, 112, 120, 124, 125, 126, 127, 130, 131, 132, 135, 136, 137, 141, 145, 146, 152, 155, 156, 157, 160, 161, 176, 185, 186, 196, 197, 198, 199, 202, 203, 204, 207, 208, 213, 214	44	16.6
Arpej	53, 183, 184, 191, 192	5	1.8
Tempo tutmak			
Pedal / Dem tutmak	39, 40, 75, 76, 77, 80, 81, 82, 91, 114, 147, 148, 149, 153, 154, 155, 157, 158, 162, 163, 164, 182, 190, 194	24	9
Oktavlı icra	2, 3, 4, 5, 7, 8, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 49, 50, 51,	15	5.6
Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi	111, 113, 121	3	1.1
Es yerine nota çalınması	16, 55, 64, 65, 66, 70, 82, 92, 129, 139, 211	11	4.1
Nota yerine es yapılması			
Notaya göre sade çalmak	115, 123, 169, 187	4	1.5
Glissando	1, 3, 4, 6, 25, 27, 28, 30	8	3
Rubato			
Kontrpuan			
Bu icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu birarada yapmak	11, 12, 13, 19, 21, 36, 37, 45, 46, 75, 76, 77, 80, 81, 114, 47, 148, 153, 154, 157, 158, 162, 163, 164, 190, 194	26	9.8

#### 4.5.2. Eser İcrasının Analizi

Nişâburek Longanın orijinal notası, TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -2- kitabından temin edilmiştir. Eserin icrası sırasında, kanunun akordu bolahenk akortttadır.

İki sesin birarada tınlatılması, toplam 44 ölçüde yapılmıştır. Dügâh ve neva perdeleri 15. ölçüde, dügâh ve nim hicaz perdeleri, 15, 125, 130, 135, 146, 156, 161, 186, 202 ve 207. ölçülerde, rast ve buselik perdeleri, 16. ölçüde, hüseyinâşiran ve dügâh perdeleri, 16, 18, 42, 88, 89, 127, 130, 132, 135, 136, 137, 141, 176, 196, 197, 198, 199, 203, 204, 208, 213 ve 214. ölçülerde, hüseyinâşiran ve nim hicaz perdeleri 84 ve 197. ölçülerde, nim hicaz ve hüseyinî perdeleri, 90, 108, 112, 120, 126, 131, 136, 157 ve 208. ölçülerde, acemaşiran ve dügâh perdeleri, 131. ölçüde, dügâh ve hüseyinî perdeleri, 145, 152, 155, 160, 185 ve 203. ölçülerde, rast ve nim hicaz perdeleri, 156. ölçüde, buselik ve hüseyinî perdeleri 186. ölçüde birarada tınlatılmıştır.

Vecihe Daryal'ın Nişâburek Longada, icra nota farklılıklarından en çok aşağıdaki maddeleri kullandığı görülmektedir.

Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak, (50)

Kısa notaların ilavesi, (37)

İki ses veya akor seslerinin tınlatılması, (44)





















Pedal / Dem tutmak, (24)

Bu icra şekillerinden ikisini veya daha çoğunu birarada yapmak. (26)



### 4.5.3. Metronom Tablosu

Eserin metronom hızı da, icra sırasında zaman zaman farklılıklar göstermektedir.

2. Ölçü (2/4)		72
11. Ölçü		88
15. Ölçü		104
16. Ölçü		112
19. Ölçü		108
26. Ölçü		72
31. Ölçü		72
35. Ölçü		96
43. Ölçü		104
46. Ölçü		108
49. Ölçü		116
59. Ölçü		120
69. Ölçü		132
81. Ölçü		138
93. Ölçü		144
117. Ölçü		152
150. Ölçü		160
160. Ölçü		152
189. Ölçü		160
207. Ölçü		168

Metronom Tablosu-5

TRT Türk Sanat Müziği Saz Eserleri -2- (Ankara 2000) kitabında eserin metronom hızı, bir 4'lük değer için 112 olarak gösterilmiştir. Ancak Vecihe Daryal'ın, Nişâburek Longayı, verilen değerden daha ağır giderde çalmaya başladığı görülmektedir. Eserin devamında ise hızlanma görülmektedir.

#### 4.5.4. Notlar

Nişâburek Longanın son iki ölçüsünde (217, 218. ölçüler) bitiş, yeden ve karar sesiyle uzatılmıştır. Bu sebepten dolayı, orijinal notanın olduğu porteler boş bırakılmıştır.



## 4.6. Sultâniyegâh Peşrevi

## SULTÂNİYEGÂH PEŞREVİ

Usûlü: Hafif

Refik Fersan

1. Hane ♩ : 72 ♩ : 76

İCRA *mf*

NOTA

4 ♩ : 80 ♩ : 88

*mp fz*

7 *mf*

10 ♩ : 92

13 ♩ : 88 ♩ : 84

Teslim 1 ♩ : 84

Musical notation for measures 16-18. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in the key of D major. Measure 16 starts with a treble clef and a key signature of two sharps. The music consists of eighth and sixteenth notes with various articulations like accents and slurs.

♩ : 92

Musical notation for measures 19-21. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in the key of D major. Measure 19 starts with a treble clef and a key signature of two sharps. The music features dynamic markings *fp* and *mf*, and includes slurs and accents.

Musical notation for measures 22-24. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in the key of D major. Measure 22 starts with a treble clef and a key signature of two sharps. The music includes slurs and accents.

2. Hane ♩ : 92

Musical notation for measures 25-27. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in the key of D major. Measure 25 starts with a treble clef and a key signature of two sharps. The music includes triplets and slurs.

♩ : 84

Musical notation for measures 28-30. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in the key of D major. Measure 28 starts with a treble clef and a key signature of two sharps. The music includes dynamic marking *mf* and a triplet.

31

Musical notation for measures 31-32. The top staff features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including accents and slurs. The bottom staff provides a simpler accompaniment with quarter and eighth notes.

33

♩: 88

♩: 84

Musical notation for measures 33-34. Measure 33 includes a tempo marking of quarter note = 88. Measure 34 includes a tempo marking of quarter note = 84. Both measures feature triplets in both staves, with accents and slurs.

36

♩: 88

Musical notation for measures 36-37. Measure 36 includes a tempo marking of quarter note = 88. The top staff has a crescendo hairpin and accents. The bottom staff has a corresponding accompaniment.

39

Teslim 2 ♩: 88

*fz*

*mf*

Musical notation for measures 39-40. Measure 39 includes a tempo marking of quarter note = 88 and a dynamic marking of *fz*. Measure 40 includes a dynamic marking of *mf*. The top staff features a series of eighth notes with accents, followed by a double bar line and a final phrase.

42

♩: 100

*fp*

Musical notation for measures 42-43. Measure 42 includes a tempo marking of quarter note = 100 and a dynamic marking of *fp*. The top staff features a complex rhythmic pattern with accents and slurs. The bottom staff has a corresponding accompaniment.



Musical notation for measures 58-59. The top staff features a melodic line with eighth-note patterns and a triplet of eighth notes. The bottom staff provides a bass line with a triplet of eighth notes.

Musical notation for measures 60-61. The top staff has a melodic line with a triplet of eighth notes. The bottom staff has a bass line with a triplet of eighth notes.

Musical notation for measures 62-63. The top staff contains a complex melodic line with multiple triplets of eighth notes. The bottom staff has a bass line with a triplet of eighth notes.

Musical notation for measures 64-65. Measure 64 includes the instruction "Teslim 3" and a fermata. Measure 65 starts with a forte (*f*) dynamic. The top staff has a melodic line with accents, and the bottom staff has a bass line.

Musical notation for measures 67-68. Measure 67 includes a piano fortissimo (*fp*) dynamic. Measure 68 includes a tempo change to 88. The top staff has a melodic line with accents, and the bottom staff has a bass line.

Musical notation for measures 70-71. Measure 70 includes a piano fortissimo (*fp*) dynamic. Measure 71 includes a ritardando (*rit.*) instruction. The top staff has a melodic line with accents, and the bottom staff has a bass line.

## 4.6.1. Analiz Tablosu

<b>SULTÂNİYEGÂH PEŞREVİ</b>			
<b>İcra Nota Farklılıkları</b>	<b>Ölçü Rakamları</b>	<b>Toplam</b>	<b>%</b>
Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak	2, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 18, 21, 22, 26, 30, 31, 35, 36, 39, 40, 45, 46, 48, 69, 70	23	15.2
Çarpma	1, 2, 5, 17, 19, 29, 69	7	4.6
Fiske	3, 6, 7, 9, 11, 14, 15, 18, 21, 22, 26, 31, 35, 39, 45, 46, 48, 70	18	11.9
Tril			
Tremolo	1, 2, 12, 23, 25, 32, 42, 46, 47, 70, 71	11	7.2
İşleme	46, 70	2	1.3
Küçük notaların ilavesi	9, 33	2	1.3
Kısa notaların ilavesi	2, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 18, 19, 26, 27, 28, 30, 31, 35, 39, 40, 43, 45, 47, 48, 67, 69, 71	24	15.8
Süsleme notalarının ilavesi	33	1	0.6
Değişik seslerle doldurmak	7, 11, 12, 14, 15, 17, 20, 24, 25, 29, 31, 34, 36, 37, 38, 39, 41, 44, 48, 65, 68, 69	22	14.5
Dizi oluşturmak			
İki ses veya akor seslerinin tılatılması	1, 2, 13, 17, 25, 37, 41, 65, 71, 72	10	6.6
Arpej			
Tempo tutmak			
Pedal / Dem tutmak	8, 27, 40	3	1.9
Oktavlı icra	4	1	0.6
Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi			
Es yerine nota çalınması	12, 24, 71	3	1.9
Nota yerine es yapılması			
Notaya göre sade çalmak			
Glissando			
Rubato			
Kontrpuan			
Bu icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu birarada yapmak	1, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 26, 27, 31, 35, 39, 40, 45, 46, 48, 70, 71	24	15.8



#### 4.6.2. Eser İcrasının Analizi

Sultâniyegâh Peşrevinin orijinal notası, T. C. Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı arşivinden temin edilmiştir. Eserin icrası sırasında, kanunun akordu bolahenk akorttadır.

İki sesin birarada tınlatılması toplam 10 ölçüde yapılmıştır. Dügâh ve neva perdeleri, 1 ve 2. ölçülerde, hüseyînâşiran ve dügâh perdeleri, 13, 17, 25, 41 ve 65. ölçülerde, kaba dügâh ve yegâh perdeleri, 37, 71 ve 72. ölçülerde birarada tınlatılmıştır.

Vecihe Daryal'ın Sultâniyegâh Peşrevinde, icra nota farklılıklarından en çok aşağıdaki maddeleri kullandığı görülmektedir.

Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak, (23)

Fiske, (18)






















Kısa notaların ilavesi, (24)

Değişik seslerle doldurmak, (22)

Bu icra şekillerinden ikisini veya daha çoğunu birarada yapmak. (24)

### 4.6.3. Metronom Tablosu

Eserin metronom hızı da, icra sırasında zaman zaman farklılıklar göstermektedir.

1. Hane (32/4)		72
2. D. D.		76
5. D. D.		80
6. D. D.		88
10. D. D.		92
13. D. D.		88
15. D. D.		84
Teslim 1		84
19. D. D.		92
2. Hane		92
29. D. D.		84
33. D. D.		88
34. D. D.		84
36. D. D.		88
Teslim 2		88
43. D. D.		100
45. D. D.		96
46. D. D.		92
Teslim 3		84
67. D. D.		92
69. D. D.		88

Metronom Tablosu-6

T. C. Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı arşivinden alınan notada, eserin metronom hızı, bir 4'lük değer için 112 olarak gösterilmiştir. Ancak Vecihe Daryal'ın, Sultâniyegâh Peşrevini, gösterilen değerden daha ağır giderde çalmaya başladığı görülmektedir. Eserin devamında ise; belirgin bir hızlanma görülmemiştir.

## 4.7. Hüseyinî Saz Semaisi

## HÜSEYİNÎ SAZ SEMAİSİ

Usûlü: Aksak semai

M. Ekrem Karadeniz

1. Hane  $\text{♩} : 126$

$\text{♩} : 120$

İCRA *mf*

NOTA

$\text{♩} : 126$

$\text{♩} : 132$

$\text{♩} : 144$

Teslim 1 / 1  $\text{♩} : 152$

The musical score is presented in two systems, each with two staves. The top staff is labeled 'İCRA' and the bottom staff is labeled 'NOTA'. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 10/8. The score is divided into four measures, each with a tempo marking: 1. Hane (♩: 126), 120, 126, and 132. The first measure starts with a dynamic marking of *mf*. The notation includes various rhythmic patterns, including triplets and sixteenth notes, and is marked with accents and slurs. The final measure is marked 'Teslim 1 / 1' with a tempo of 152.

11  $\text{♩}: 160$

Musical notation for measures 11 and 12. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including accents (>) and slurs. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature, providing a harmonic accompaniment.

13 Teslim 1/2  $\text{♩}: 160$

Musical notation for measures 13 and 14. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including accents (>) and slurs. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature, providing a harmonic accompaniment. A dynamic marking of *f* is present in the top staff.

15

Musical notation for measures 15 and 16. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including accents (>) and slurs. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature, providing a harmonic accompaniment. Triplet markings (3) are present in the top staff.

17 2. Hane  $\text{♩}: 160$

Musical notation for measures 17 and 18. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including accents (>) and slurs. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature, providing a harmonic accompaniment. A dynamic marking of *mf* is present in the top staff.

19  $\text{♩}: 160$

Musical notation for measures 19 and 20. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including accents (>) and slurs. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature, providing a harmonic accompaniment. A dynamic marking of *mf* is present in the top staff.

21  $\text{♩}: 152$

Musical notation for measures 21-22. The top staff features a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. It begins with a whole note chord (F#, C, G, D) and continues with a series of eighth notes, including two triplet eighth notes. The bottom staff features a bass clef and continues with eighth notes.

23  $\text{♩}: 160$   $\text{♩}: 152$

Musical notation for measures 23-24. The top staff features a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. It contains sixteenth-note runs and accents. The bottom staff features a bass clef and continues with eighth notes.

Teslim 2 / 1  $\text{♩}: 152$

Musical notation for measures 25-26. The top staff features a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. It includes a dynamic marking of *f* and accents. The bottom staff features a bass clef and continues with eighth notes.

27

Musical notation for measures 27-28. The top staff features a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. It includes triplet eighth notes and accents. The bottom staff features a bass clef and continues with eighth notes.

Teslim 2 / 2  $\text{♩}: 160$

Musical notation for measures 29-30. The top staff features a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. It includes a dynamic marking of *fz* and accents. The bottom staff features a bass clef and continues with eighth notes.

Musical notation for measures 31-32. The top staff contains a melodic line with a series of eighth notes and a triplet of eighth notes. The bottom staff contains a bass line with eighth notes and a triplet of eighth notes. A dynamic marking of *mf* is present at the beginning of measure 31.

3. Hane :152


Musical notation for measures 33-34. The top staff features a melodic line with a triplet of eighth notes and a dynamic marking of *mf*. The bottom staff contains a bass line with eighth notes. A dynamic marking of *f* is present at the beginning of measure 33, and a dynamic marking of *fp* is present at the end of measure 34.

:160

Musical notation for measures 35-36. The top staff contains a melodic line with a series of eighth notes and a dynamic marking of *f*. The bottom staff contains a bass line with eighth notes. A dynamic marking of *fp* is present at the end of measure 36.


Musical notation for measures 37-38. The top staff features a melodic line with a triplet of eighth notes and dynamic markings of *mf*, *fp*, and *mf*. The bottom staff contains a bass line with eighth notes.

Musical notation for measures 39-40. The top staff contains a melodic line with a series of eighth notes and a dynamic marking of *f*. The bottom staff contains a bass line with eighth notes.


Teslim 3 / 1  : 160

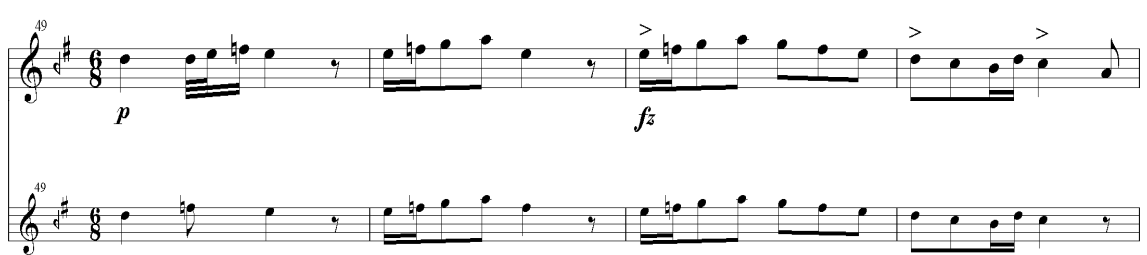
 : 168



Teslim 3 / 2  : 160



4. Hane  : 235



53

Musical notation for measures 53-56. The top staff features a melodic line with eighth-note patterns and accents (>). The bottom staff provides a harmonic accompaniment with eighth notes.

57

Musical notation for measures 57-60. The top staff begins with a piano (*p*) dynamic and includes a forte (*fz*) dynamic marking. The bottom staff continues the accompaniment.

61

Musical notation for measures 61-63. The top staff includes accents (>) and a fortissimo piano (*fp*) dynamic marking. The bottom staff continues the accompaniment.

Teslim 4 / 1 ♩: 138

64

Musical notation for measures 64-65. Measure 64 is a whole rest. Measure 65 features a forte (*f*) dynamic and a 10-measure rest. The bottom staff continues the accompaniment.

66

Musical notation for measures 66-71. The top staff includes accents (>) and a tempo marking of ♩: 144. The bottom staff continues the accompaniment.



68  $\text{♩}: 138$  Teslim 4/2  $\text{♩}: 160$

68  $\text{♩}: 168$

70

Detailed description: This image shows a musical score for a piece titled 'Teslim' in 4/2 time. The score is divided into two systems. The first system covers measures 68 to 69. Measure 68 is marked with a tempo of 138 and a treble clef. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including accents and slurs. Measure 69 continues this pattern. The second system covers measures 70 to 70. Measure 70 is marked with a tempo of 168 and a treble clef. It features a similar complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including accents and slurs. The score is written in a key signature of one sharp (F#) and uses a common time signature of 4/2.

## 4.7.1. Analiz Tablosu

<b>HÜSEYNÎ SAZ SEMAİSİ</b>			
<b>İcra Nota Farklılıkları</b>	<b>Ölçü Rakamları</b>	<b>Toplam</b>	<b>%</b>
Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 33, 34, 36, 37, 38, 41, 42, 44, 45, 46, 53, 54, 65, 66, 67, 68, 69	42	20.4
Çarpma	1, 37, 40, 57	4	1.9
Fiske	2, 3, 5, 6, 11, 15, 18, 21, 22, 27, 33, 68	12	5.8
Tril	17, 47, 69	3	1.4
Tremolo	7, 21, 25, 29, 33, 34, 37, 38, 40, 41, 45, 65, 67	13	6.3
İşleme	10, 14, 21, 26, 30, 39, 46, 61, 66, 70	10	4.8
Küçük notaların ilavesi			
Kısa notaların ilavesi	2, 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 38, 39, 41, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 53, 54, 55, 65, 67, 68, 69, 71	41	20
Süsleme notalarının ilavesi	23, 35, 39, 62	4	1.9
Değişik seslerle doldurmak	3, 6, 8, 10, 11, 15, 19, 20, 23, 27, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 47, 66, 71	23	11.2
Dizi oluşturmak			
İki ses veya akor seslerinin tınlatılması	1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 14, 18, 22, 23, 24, 26, 38, 40, 42, 43, 46, 56, 57, 64, 65, 72	24	11.7
Arpej			
Tempo tutmak			
Pedal / Dem tutmak	55	1	0.4
Oktavlı icra	20, 36, 37	3	1.4
Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi			
Es yerine nota çalınması	2, 8, 12, 28, 44, 52, 60, 68, 64	9	4.3
Nota yerine es yapılması	6	1	0.4
Notaya göre sade çalmak	12	1	0.4
Glissando	68	1	0.4
Rubato			
Kontrpuan			
Bu icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu birarada yapmak	2, 3, 5, 6, 11, 15, 18, 22, 27, 33, 55, 65, 68	13	6.3

#### 4.7.2. Eser İcrasının Analizi

Hüseyinî Saz Semaisinin orijinal notası, T. C. Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı arşivinden temin edilmiştir. Eserin icrası sırasında, kanunun akordu bolahenk akorttadır.

İki sesin birarada tınlatılması, toplam 24 ölçüde yapılmıştır. Dügâh ve neva perdeleri, 1, 2, 4, 6, 8 ve 18. ölçülerde, dügâh ve hüseyinî perdeleri 1, 4, 5, 18, 22, 24, 38, 65 ve 72. ölçülerde, rast ve çargâh perdeleri, 10, 14, 24, 26, 42 ve 46. ölçülerde, neva ve gerdaniye perdeleri, 23. ölçüde, dügâh ve çargâh perdeleri, 40 ve 43. ölçülerde, hüseyinîaşiran ve dügâh perdeleri, 56, 64 ve 72. ölçülerde, çargâh ve hüseyinî perdeleri 57. ölçüde tınlatılmıştır.

Vecihe Daryal'ın Hüseyinî Saz Semaisinde, icra nota farklılıklarından en çok aşağıdaki maddeleri kullandığı görülmektedir.

Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak, (42)

Fiske, (12)

Tremolo, (13)

Kısa notaların ilavesi, (41)





























Değişik seslerle doldurmak, (23)

İki ses veya akor seslerinin tınlatılması. (24)

Bu icra şekillerinden ikisini yada daha çoğunu birarada yapmak. (13)

### 4.7.3. Metronom Tablosu

Eserin metronom hızı da, icra sırasında zaman zaman farklılıklar göstermektedir.

1. Hane (10/8)		126	24. Ölçü		152
2. Ölçü		120	Teslim 2/1		152
3. Ölçü		126	Teslim 2/2		160
4. Ölçü		132	3. Hane		152
5. Ölçü		144	35. Ölçü		160
Teslim 1/1		152	Teslim 3/1		160
12. Ölçü		160	42. Ölçü		168
Teslim 1/2		160	Teslim 3/2		160
2. Hane		152	4. Hane (6/8)		235
18. Ölçü		160	Teslim 4/1 (10/8)		138
19. Ölçü		152	66. Ölçü		144
20. Ölçü		160	68. Ölçü		138
21. Ölçü		152	Teslim 4/2		160
23. Ölçü		160	70. Ölçü		168

Metronom Tablosu-7

T. C. Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı arşivinden alınan notada, eserin metronom hızı, bir 8'lik değer için 160 olarak gösterilmiştir. Ancak Vecihe Daryal'ın, Hüseyinî Saz Semaisini, gösterilen değerden daha ağır giderde çalmaya başladığı görülmektedir. Eserin devamında ise hızlanma görülmüştür.

## 5. BÖLÜM

### GENEL ANALİZ TABLOSU VE SONUÇLARI

Vecihe Daryal'ın kanun ile icra ettiği saz eserleri ve eserlerin orijinal notalarının birbirleriyle karşılaştırılması sonucunda, icra ile nota arasında farklılıkların ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Bunun sonucunda, her eser içerisinde ortaya çıkan farklılıklar tablo halinde sunulmuş ve incelenen bu tablonun analiz sonuçları belirtilmiştir.

## 5. 1. GENEL ANALİZ TABLOSU

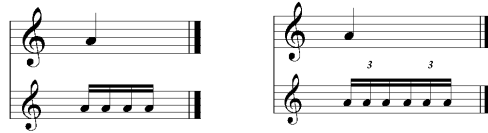
ESERLER	Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak	Çarpma	Fiske	Tremolo	İşleme	Kısa notaların ilavesi	Süsleme notalarının ilavesi	Değişik seslerle doldurmak	İki ses veya akor seslerinin tınılatılması	Pedal / Dem tutmak	Oktavlı icra	Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi	Es yerine nota çalınması	Notaya göre sade çalmak	Bu icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu birarada yapmak
Evcârâ Saz Semaisi	54	18	11	5	8	52	1	25	33	17	---	1	5	16	22
Acemaşiran Saz Semaisi	40	8	22	18	6	55	5	22	15	4	29	4	1	6	43
Nişaburek Peşrevi	23	8	14	2	2	17	---	3	12	1	---	6	2	0	18
Acemaşiran Zeybek	14	4	---	2	1	12	2	13	28	12	6	8	---	7	20
Nişaburek Longa	50	12	6	15	1	37	2	1	44	24	15	3	11	4	26
Sultaniyegâh Peşrevi	23	7	18	11	2	24	1	22	10	3	1	---	3	---	24
Hüseyinî Saz Semaisi	42	4	12	13	10	41	4	23	24	1	3	---	9	1	13
<b>Toplam</b>	246	61	83	66	30	238	15	109	166	62	54	22	31	34	166
%	17.7	4.4	6	4.7	2.1	17.2	1	7.8	12	4.4	3.9	1.5	2.2	2.4	12

## 5.2. Genel Analiz Tablosunun Sonuçları

1. Notayı birkaç mızrap vuruşu ile doldurmak; Notanın değişik değerlerde iki kere tekrar edilmesi (icrada yapılan en küçük tekrar sayısı) incelenen eserlerin hepsinde bulunmaktadır.



Notanın değişik değerlerde ikiden fazla tekrarı bütün eserlerde ağırlıklı olarak görülmektedir.



2. Çarpma; Eserlerin tümünde notadan önce yapılan ilaveler bulunmaktadır.
3. Fiske; Vecihe Daryal, Acemaşiran Zeybek dışında bütün eserlerde fiske yapmıştır.
4. Tremolo; Çoğunlukla Acemaşiran Saz Semaisi, Nişâburek Longa, Sultâniyegâh Peşrevi ve Hüseyinî Saz Semaisinde görülmektedir.
5. İşleme; Ana sesin bir alt veya üst komşu sesini tınlatıp tekrar ana sese dönen melodi parçaları en çok Evcârâ Saz Semaisi, Acemaşiran Saz Semaisi ve Hüseyinî Saz Semaisinde kullanılmıştır.
6. Kısa notaların ilavesi; Ana sesin önüne veya sonuna eklenen kısa notalar, incelenen bütün eserlerde ağırlıklı olarak yapılmıştır. Genellikle bu notalar, ana notanın içine taşmaktadır.
7. Süsleme notalarının ilavesi; Nişâburek Peşrevi dışında, ağırlıklı olmamakla beraber eserlerin tümünde tespit edilmiştir.
8. Değişik seslerle doldurmak; Nişâburek Peşrevi ve Nişâburek Longa dışında incelenen bütün eserlerde, birbirine yakın veya uzak iki notanın arasının değişik seslerle doldurulduğu görülmektedir.

9. İki ses veya akor seslerinin tınlatılması; İncelenen bütün eserlerde ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Eserler içerisinde yer alan çift sesler, genellikle ana sesin 3'lüsü ve 4'lüsü olarak tınlatılmıştır.
10. Pedal/dem tutmak; Pedal ses, ana melodi devam ederken başka bir sesin ısrarla tekrar edilmesi olayıdır. Evcârâ Saz Semaisi, Acemaşiran Zeybek ve çoğunlukla Nişâburek Longada görülmektedir.
11. Oktavlı icra; Evcâra ve Nişâburek Peşrevleri dışında bütün eserlerde yapıldığı görülmüştür. Acemaşiran Saz Semaisi ve Nişâburek Longada diğer eserlere nazaran daha çok kullanılmıştır.
12. Melodi gruplarının içinden bir notanın değiştirilmesi; Sultâniyegâh Peşrevi ve Hüseyinî Saz Semaisi dışında incelenen bütün eserlerde nadiren kullanılmıştır.
13. Es yerine nota çalınması; Acemaşiran Zeybek dışında, ağırlıklı olmamakla beraber incelenen bütün eserlerde yapıldığı görülmüştür.
14. Notaya göre sade çalmak; Çoğunlukla Evcârâ Saz Semaisinde yapılmıştır. Orijinal notadaki bazı figürler sadeleştirilerek çalınmıştır.
15. Bu icra şekillerinden ikisini veya daha çoğunu birarada yapmak; İncelenen bütün eserlerde ağırlıklı olarak görülmektedir. Vecihe Daryal, çoğunlukla fiske ve notayı birkaç mızrap vuruşuyla doldurmak maddelerini birarada yapmıştır.

Vecihe Daryal'ın icrası nüans açısından incelendiğinde ise usûl başlarını ve sonlarını vurgulu çaldığı ve zaman zaman cümle ortasında da vurgu yaptığı tespit edilmiştir. Bu vurgular, eserlerin müzik cümlelerini, anlaşılabilir kılmıştır. Eserlerin çoğunu orta gürlükte (mf) ve gür (f) icra ettiği görülmüştür. Yapılan bu nüanslar, icrayı monotonluktan uzaklaştırmıştır. İncelenen eserlerin tümünde fiske kullanmıştır. Bu fiskeler, eserlere ayrı bir dinamizm kazandırmıştır.

Kullandığı mızrapların fazla kalın ve büyük olmaması, kanundan yumuşak sesler çıkarmasını sağlamış, O'nun müzikal ifadesini farklılaştırmıştır. Yapılan tüm bu nüanslar, icracının ifadesini kuvvetlendirerek kendine has üslûbunu ortaya çıkarmış, eserlere ve icraya zengin bir estetik anlayışı katmıştır.



## SONUÇ VE ÖNERİLER

Türk Musıkîsi yüzyıllardır usta-çırak ilişkisiyle aktarılmış, bunun doğal sonucu olarak muskîyi öğrenen, meşk ettiği kişinin tavır ve üslûbundan etkilenerek ve ondan feyz alarak musıkîyi öğrenmiş ve icra ettiği eserleri bu anlayışa göre şekillendirmiştir.

Türk Musıkîsi yapısı itibariyle daha solistik bir anlayışa sahiptir. Sanatkârın eseri, kendi üslûp ve estetik anlayışı ile birlikte icra etmesi, nota ile icra arasında farklılıkların doğmasına yol açmıştır.

Dönemin icracıları arasından sazına olan hâkimiyeti ve refakatteki ustalığı ile öne çıkmış olan Vecihe Daryal, bugün ekol olarak kabul edilen bir sanatkârdır. Bu çalışmada Vecihe Daryal'ın kanun ile icra ettiği 7 saz eserinin incenlemesi ve analiz edilmesi sonucunda:

- Birlik, ikilik, dörtlük ve sekizlik notalarda, nota değerini birkaç mızrap vuruşu ile doldurduğu,
- Sekizlik ve dörtlük notalarda, notayı süslemek amacıyla notadan evvel çarpma kullandığı,
- Notayı vurgulamak amaçlı fiske yaptığı,
- Çoğunlukla ikilik ve dörtlük, zaman zaman da sekizlik notalarda, notayı vurgulamak için tremolo yaptığı,
- Çok az olarak, sekizlik notalarda ana sese nota ilaveleri yaptığı, bu kalıpları tefe ta, ta tefe kalıplarında icra ettiği, (analiz tablosunda “İşleme” başlığında gösterilmiştir),
- Dörtlük ve sekizlik notalarda, nota değerini noktalı veya zamanı ikiye bölerek icra ederken, eserin notasına notadan evvel veya sonra, ünison olmayan nota ilave ettiği (analiz tablosunda “Kısa notaların ilavesi” başlığında gösterilmiştir),
- Çok az olarak, dörtlük notaları nota ilaveleriyle süsleyerek onaltılık olarak icra ettiği (analiz tablosunda “Süsleme notalarının ilavesi” başlığında gösterilmiştir),
- İki nota arasını değişik seslerle doldurduğu,

- İcra sırasında eserdeki bazı cümle başlarını ve sonlarını, karar seslerini ve bazı sesleri vurgulamak, süslemek amacıyla iki ses veya akor seslerini tınlattığı,
- Ana melodi devam ederken, başka bir sesi pedal ses olarak kullandığı,
- Notayı vurgulamak için, ana sesle birlikte oktavını da tınlattığı,
- Melodi gruplarının içindeki bazı notaları, çoğunlukla bir tam ses yukarıdaki nota ile değiştirdiği,
- Ana melodi de es olan zamanları nota ile doldurduğu,
- Onaltılık notaları sekizlik, sekizlik notaları dörtlük olarak icra ettiği (analiz tablosunda “Notaya göre sade çalmak” başlığında gösterilmiştir),
- Yukarıda değinilen icra şekillerinden ikisini ya da daha çoğunu bir arada kullandığı tespit edilmiştir.

O'nun yaratıcılığının kanıtı, bakarak çaldığı (veya çalıştığı ve ezberlediği süreçte baktığı) “nota”dan farklı icrası, eserin gideri, nüansı, vurgularıyla ortaya koyduğu yorum ve tavrındaki zarafettir.

### KAYNAKÇA

- BEHAR, Cem; “Aşk Olmayınca Meşk Olmaz” (Geleneksel Osmanlı/ Türk Müziğinde Öğretim Ve İntikal), YKY, İstanbul, 1998.
- DELİCE, Serkan; “Klasik Türk Musikîsinde Meşk Usûlü ve Üslûp Edinimi”, Musikîşinas, Bahar, İstanbul, 1999.
- ÖZALP, Mehmet Nazmi Dr., “Türk Musikîsi Tarihi (Derleme) 2. Cilt”, TRT Yayını, Ankara, 1986.
- ÖZTUNA, Yılmaz; “Türk Musikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi”, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2000, s. 250.
- TORUN, Mutlu, “Ud Metodu (Gelenekle Geleceğe)”, Çağlar Yayınları, İstanbul, 2000.
- Haliç Üniversitesi Konservatuar “Nota Arşivi”, Mecidiyeköy, İstanbul.
- TRT, “Türk Sanat Müziği Saz Eserleri 1”, Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları, Yayın No: 97, Ankara, 2000.
- TRT, “Türk Sanat Müziği Saz Eserleri 2”, Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları, Yayın No: 97, Ankara, 2000.
- AYDOĞDU, Tahir, “Eser Kayıtları”, Evcârâ Saz Semaisi, Acemaşiran Saz Semaisi, Nişâburek Peşrevi, Acemaşiran Zeybek, Nişâburek Longa, Sultâniyegâh Peşrevi, Hüseyinî Saz Semaisi.
- CENNETOĞLU, Ahmet, DERAN, Erol Prof., KOSAL, Cüneyd, YAVAŞÇA, Alâeddin Prof. Dr., ile yapılan görüşmeler.

## EKLER

- **Prof. Erol Deran'ın Vecihe Daryal hakkındaki görüşleri:**

Kanununu daha önce zevkle dinlediğim Vecihe Daryal ile İstanbul Radyosunda göreve başladığım 1957 yılında tanıştım. “İstanbul hanımefendisi” nitelemesine uyan, nazik, kibar ve son derece tevazu sahibi, zarif bir insandı. Sazına hâkimiyeti, müzikalitesi ve kendine has üslûbu ile dikkat çeken bir kanun virtüözü idi.

Kuvvetli bir müzik hafızasına sahipti. Eserlerin sadece müziğini değil, sözlerini de ezbere bilir ve icra ederdi. Dolayısı ile güfteyle de eşlik ettiği solistlere, adeta rehber olup, yorumlarına katkıda bulunurdu. Eserlere ve sazına olan hakimiyeti ile, içinde bulunduğu icra topluluklarında güven ortamı oluştururdu. Taksimlerini çoğunlukla kısa tutmasına rağmen bu zaman içerisinde makam karakterini tam anlamı ile belirtir, adeta makamı tarif ederdi. Kanundan çıkardığı güzel sesler yanında, ellerinin estetik hareketleri ile ilgi çekici idi. Ve zevkle seyredilirdi.

Kanunda natürel ses verdiği için bağırsaktan imal edilmiş olan telleri kullanırdı. Ancak bu teller dayanıksız olduğundan ve bulunmasında da güçlük çekildiğinden daha sonraları çoğunluğun tercih ettiği naylon telleri kullanmak zorunda kalmıştı.

Çok olmamakla beraber beste alanında da çalışması olmuştur. Nişaburek makamındaki “Gül yüzün soldukça, ömrümden siler her neşeyi” sözleriyle başlayan şarkısı en ünlü eseridir.

Vecihe Daryal, eşine ender rastlanan, taşıdığı özellikleri itibariyle yeri doldurulamayacak olan, değerli bir sanatçımızdı. Hatırası önünde saygıyla eğiliyoruz.

- **Prof. Dr Alâeddin Yavaşca'nın Vecihe Daryal hakkındaki görüşleri:**

Bazı saz sanatkârları vardır ki, sırası geldiğinde görevini yapar, eğer soliste refakat ediyorsa ona katkı sağlar, icrasını kolaylaştırarak soliste şevk verir. Vecihe Hanım da böyledir. Akorduna son derece dikkat eder, hiçbir zaman akort yapmadan gelmezdi. Birgün oturup akorduna baktığını görmemişimdir. Süslemeleri kendine hastır, gerek refakatinde, gerekse saz eserleri icrasında diğer sazları alıp götürən bir icrası vardı. Topluluktaki tüm sazlara hâkimdi. Süslemeleri, şelaleleri hatırlatır, icrayı şevklendirirdi. Bana sorduğunuz zaman, refakatte, “Ahmet Yatman mı, Vecihe Daryal mı” diye, ben Vecihe Hanımı tercih ederim. Kendisi hep mütebessimdir. Hiçbir zaman iddiası yoktur, mütevazıdır. Sanatındaki üstün seviyesinin verdiği ayrıcalık, dış görünüşünde yoktur. İthafı hep saygılıdır. Yaşımız itibarı ile bizim ona saygı göstermemiz gerekirken, O bize saygı gösterirdi.

Taksimleri enteresandır. Yaptığı taksimler genelde birbirine benzese de incelendiğinde birbirlerinden farklı olduğu görülmektedir. Taksimlerinde, musıkî cümlelerine önem verir, birbirini takip eden sürprizli cümleler kullanırdı. Hanımlarda görmek istediğimiz incelik ve zarafet, O'nun enstrümanına yansımıştır. Geniş bir repertuara sahipti, ezberi çok kuvvetliydi. Namütenahi repertuarı, ezbere bilirdi. Refakat için kendisine verdiğim notanın arkasına, “Vecil” diye yazardı. Bu, o notanın Vecihe Hanıma ait olduğunu gösterirdi. Çok kanun çalan vardır; ama Vecihe Hanım gibi bir icracı yoktur. Yeri doldurulamayan sanatçılarımızdandır.

- **Kanuni Cüneyt Kosal'ın Vecihe Daryal hakkındaki görüşleri:**

Vecihe Hanım son devrin kadın ve erkek icracıları arasında birinci sanatkârlardandır. En iyi kadın kanun sanatçısıdır. Refakatte ve toplu icrada eşsiz bir kanundur. Eserleri onun kadar zenginleştirerek çalan çok az icracı vardır. İyi bir saz, çalarken değil, icrada olmadığı zaman farkedilir, Vecihe Hanım da yokluğu fark edilen bir sanatkârdır. Kendisi ile birkaç yıl beraber çalıştık. Birebir çalışmasak da yine de benim hocam sayılırdı. O'nu izleyerek ve gözleyerek çok şey öğrendim. Vecihe Hanım, bazen akordunu bana yaptırırdı. Benim için, “Gözüm arkada kalmayacak” diye söylemişti. Vecihe Hanımın bu sözü beni hala gururlandırır. Fevkalade bir icracıydı, büyük bir ekibi sürükleyip götürürdü. Bol mızraplı, fiskeli, tremololu icrası vardı. Deşifresi çok iyiydi. Mükemmel bir icraya sahipti. Taksim etmeyi sevmezdi, kısa taksimler yapardı. Çok hanımefendi, herkesin saygı ve sevgi duyduğu bir kişilikti. Hanımefendiliği icrasına da yansımıştı. Toplulukta, sırtınızı yaslayabileceğiniz bir sanatkârdı. Yirmibeş otuz saz içinden hemen farkedilirdi; ama kanununun sesi rahatsız edici değildi. Mütevazıydı, yokluğu, varlığından daha çok hissedilirdi. Zengin bir repertuar ve nota koleksiyonuna sahipti. Bu koleksiyon Ankara TRT Müzik Dairesinde bulunmaktadır.

- **Öğrencisi Ahmet Cennetoğlu'nun Vecihe Daryal hakkındaki görüşleri:**

1960 yılında, kendisinden ders almak için O'na müracaat ettiğimde önce beni kabul etmemiş, daha sonra Ölçek Sokaktaki evinde ders vermek üzere beni kabul etmiştir. Kendisinin üç önemli sanat vasfı vardır. Bunlar, icrakârlığı, hocalığı ve şahsiyetidir. Vecihe Hanım, klasik üslûbun devamı diyebileceğimiz bir sanatkârdı. Çok titiz akort yapar, fiskeli ve tremololu icrada bulunurdu. İki elini mükemmel kullanırdı. Yirmidört ve yirmibeş sesli kanunları çaldığı için kanundan yumuşak ve güzel sesler çıkartırdı. Fazla kalın ve büyük mızraplar kullanmazdı. Taksimleri azdır ancak makamı ifade edebilen örneklerdir. Kendisinin tek başına çaldığı "Acemaşiran Zeybek", icra farkını öne çıkarır. Bu eserin ritmini baştan sona kadar aksatmadan estetik bir uyum içerisinde icra ettiği görülmektedir. Dönemin usta sazandeleri, Mesut Cemil, Ruşen Kam, İzzettin Ökte, Sadi Işıl, Vecdi Seyhun ile beraber icra ettiği saz eserleri, dönemin estetik anlayışına uygun icrası, O'nun farklı özelliklerinden biridir. Bu icralarda ritim aleti kullanılmamış bununla beraber eserin gider ve ritminde hiçbir kayıp olmadığı gibi daha zevk verici icralardır. Vecihe Hanım, usûle son derece vakıftı. Herhangi bir aksaklığa sebep vermeden çarpma ve yerinde süslemeler yapması onun önemli özelliklerinden biridir. Kendisini saygı ve rahmetle anıyorum.

- TRT Ankara Radyosu Kanun Sanatçısı Tahir Aydoğdu'dan temin edilen Vecihe Daryal'ın saz eserleri icra kayıtları. (1 Adet CD)

## ÖZGEÇMİŞ

30 Ağustos 1983 tarihinde İstanbul'da doğdu. İlköğrenimini Esenler Hasip Dinçsoy İlkokulu'nda ve Ataköy Atatürk İlköğretim Okulu'nda, ortaöğrenimini, Bakırköy Ticaret ve Meslek Lisesi'nde yaptı. 2001–2002 yılları arasında piyano ve şan eğitimi aldı. 2002 yılında Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuarı'na girdi. 2006 yılında lisans eğitimini tamamladıktan sonra aynı okulda, eser analizi, makam analizi ve sazda ileri icra konularında yüksek lisans eğitimi aldı.

Çeşitli özel konser ve etkinliklerde sazende olarak görev yaptı. 2007–2008 eğitim öğretim döneminde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Esenler Engincan Güre İlköğretim okulunda müzik öğretmenliği yaptı.

Türk müziği nazariyatı, solfej, kanun ve konservatuara hazırlık konularında özel dersler vermekte ve halen müzik çalışmalarına devam etmektedir.